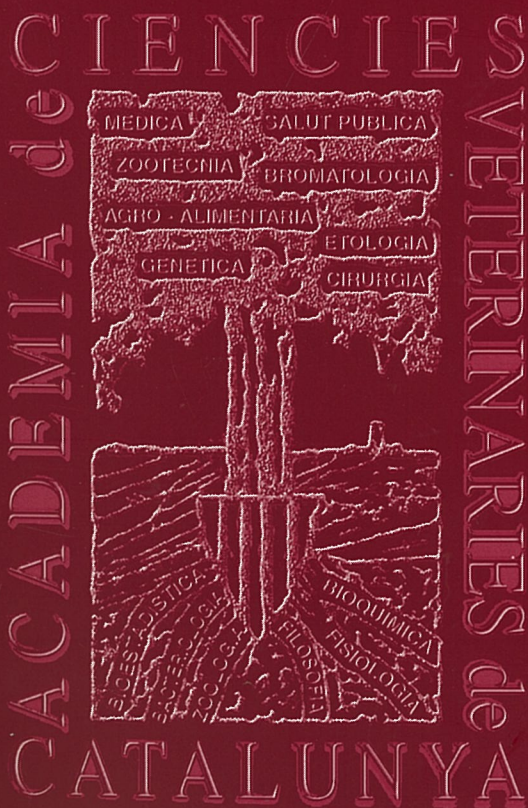

REVISTA ANUAL

ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE CATALUNYA

CURS 2007-2008

ACADÈMIA DE
CIÈNCIES VETERINÀRIES
DE CATALUNYA

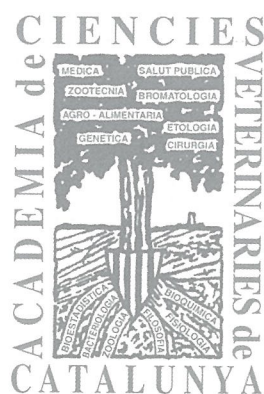
Agraïments especials a la Conselleria de Justícia
Col·legi de Veterinaris de Barcelona i al Consell de Col·legis
Veterinaris de Catalunya

Revisió i correcció: M.I. Sr. Jaume Camps i Rabadà
M.I. Prof. M. Àngels Calvo i Torras

Disseny i realització: A. Salcedo

© Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya
Avgda. República Argentina, 25
08023 Barcelona
Tel. 932 112 466 - Fax 932 121 208
acvc@covb.es
www.covb.es/acvc

*Es poden reproduir els escrits, sempre que es citi l'autor
i «Revista de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya»*

INTRODUCCIÓ Dr. Josep Llupià i Mas - <i>President</i>	4
SESSIÓ INAUGURAL DEL CURS ACADÈMIC Nomenament del Sr. Miquel Roca i Junyent com Acadèmic Numerari	6
ACTE DE CLOENDA DEL CURS ACADÈMIC EL GRUP ALIMENTARI GUISSONA, UNA PINZELLADA DES DEL SEU INICI Sr. Jaume Alsina	10
DISCURS DE INGRES COM ACADÈMICS CORRESPONENTS INTERCAMBIO DE PATÓGENOS ENTRE EL VIEJO Y EL NUEVO MUNDO Dr. Miguel Ángel J. Márquez Ruiz	16
ELS ENSENYAMENTS DEL GOS Prof. Carles Vilà	22
SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA <i>IN MEMORIAM</i> JOAN AMICH GALÍ M.I. Dr. Pere Costa i Batllori	27
ALBERT SAN GABRIEL M.I. Sr. Francesc Monné i Orga	31
CEL·LEBRACIÓ DEL CENTENARI DEL DR. MOISÉS BROGGI Acadèmic fundador de l'ACVC	35
MIL·LENARI DEL NOMENAMENT DEL BENEDICTÍ OLIBA M.I. Dr. Josep Llupià i Mas	37
RETRAT DEL REI JAUME I EL CONQUERIDOR M.I. Sr. Jaume Camps i Rabadà	39
MEMÒRIA ACTIVITATS DE L'ACVC M.I. Prof. M. Àngels Calvo i Torras	44
ANTECEDENTS HISTÒRICS DE L'ACVC	46
CONSELL INTERACADÈMIC DE CATALUNYA	50

INTRODUCCIÓ

Estem celebrant l'any Moisès Broggi, els seus 100 anys. Agraïm la seva claredat d'idees i bonhomia, el exemple que ens ha donat tan ell com la seva muller Angelina Trias. Nosaltres podem dir que coneixem a un savi.

L'acte d'obertura de l'Acadèmia ens el va impartir en Miquel Roca. Ens va parlar sobre l'economia catalana del segle XXI. Com sempre un gran anàlisi i precisió en els conceptes exposats. Les seves idees i raonaments tenen una gran influència en la societat catalana i espanyola. Es un honor tenir-lo com acadèmic de número representant els professionals de Dret.

La cloenda va estar a càrrec d'en Jaume Alsina, un veterinari de gran projecció empresarial. Soci fundador i motor indiscutible del Grup Alimentari Guissona. Es la organització de producció alimentaria mes important a Catalunya i la segona dins l'estat Espanyol. Ens va explicar la historia i l'evolució d'aquesta companyia. Sens dubta un home amb una gran capacitat de lideratge.

El banc mundial preveu que els preus dels aliments seguiran alts fins el 2012. Aquest any s'ha escrit molt sobre la crisi alimentaria. Augment del consum de l'Índia i la Xina que representen el 40% de la població mundial, el cost dels combustibles i desviacions cap a biocombustibles el "petroli verd", son unes de les causes que fan fluctuar molt el mercat alimentari. Nos reptes amb conseqüències globals que per

el moment no tenim solucions globals. Com sempre s'ha d'estar alerta per saber quina es la millor orientació de l'agricultura i ramaderia a Catalunya.

L'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya, l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, el Col·legi de Veterinaris de Tarragona, l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, el Parc Tecnològic del Camp i la Universitat Rovira Virgili van organitzar unes jornades sobre "Aliments funcionals per a nutrició animal i humana". Una de les tendències en el camp alimentari es l'obtenció d'aliments enriquits, es denominen aliments funcionals. Es tracta d'identificar ingredients o substàncies que siguin beneficioses tan per la salut i productivitat animal com per la salut del consumidor final.

Ressaltem les llets enriquides en calci i vitamines, els probiotics com bacteris lactis per fer nous tipus de iogurts o llets fermentades. Fitosterols, substàncies vegetals que eliminen el colesterol LDL. Antioxidants per evitar les malalties cardiovasculars. Àcids grassos omega-3 que s'obtenen de peixos blaus i d'algunes algues i s'afegeixen al pinso de les gallines per fer ous enriquits entre altres possibilitats. Es considera que es un complement interessant però no una necessitat. Podríem dir que una dieta dissenyada correctament ja es funcional.

Josep Llupià i Mas
President

INTRODUCCIÓN

Estamos celebrando el año de Moisés Broggi, sus 100 años. Agradecemos su claridad de ideas y buen hacer, el ejemplo que nos da tanto él como su esposa Angelina Trias. Podemos decir que conocemos a un sabio.

La Conferencia del Acto de Apertura de curso de la Academia la impartió Miquel Roca. Nos habló sobre la economía catalana del siglo XXI. Como siempre un gran análisis con precisión de todos los conceptos expuestos. Sus ideas y razonamientos tienen una gran influencia en la sociedad catalana y española. Es un honor tenerlo como académico de número representando los profesionales del derecho.

La clausura de curso, estuvo a cargo de Jaume Alsina, un veterinario de gran proyección empresarial. Socio fundador y motor indiscutible del Grup Alimentari Guissona. Es la organización de producción alimentaria más importante de Cataluña y la segunda dentro del estado español. Nos explicó la historia y evolución de esta compañía. Sin duda un hombre con una gran capacidad de liderazgo.

El banco mundial prevé que los precios de los alimentos seguirán en alza hasta el 2012. Este año se ha escrito mucho sobre la crisis alimentaria. El aumento del consumo en India y China, que representan el 40% de la población mundial, el precio de los combustibles y cambios hacia los biocombustibles el "petróleo verde", son unas de las causas que hacen fluctuar el mercado alimentario. Nuevos retos con consecuencias globales para los que por el momento no tenemos soluciones globales. Como siempre debemos estar alerta

para saber cual es la mejor orientación en la agricultura y la ganadería de Cataluña.

La Academia de Ciencias Veterinarias de Cataluña, la Asociación Catalana de Ciencias de la Alimentación, el Colegio de Veterinarios de Tarragona, el Instituto de Investigación y Tecnología Agroalimentarias, el Parque Tecnológico del Campo y la Universidad Rovira Virgili organizaron unas jornadas sobre "Alimentos funcionales para la nutrición animal y humana". Una de las tendencias en el campo alimentario es la obtención de alimentos enriquecidos, que se denominan alimentos funcionales. Se trata de identificar ingredientes o sustancias beneficiosas tanto para la salud y la producción animal como para la salud del consumidor final.

Resaltamos las leches enriquecidas en calcio y vitaminas, los prebióticos, entre los que ocupan lugar destacado las bacterias lácteas para elaborar nuevos tipos de yogures o leches fermentadas. Fitosteroles, sustancias vegetales que eliminan el colesterol LDL. Antioxidantes para evitar las enfermedades cardiovasculares. Ácidos grasos omega-3 que se obtienen del pescado azul y de algunas algas que se agregan al pienso de las gallinas para obtener huevos enriquecidos, entre otras posibilidades. Consideramos que es un complemento interesante pero no una necesidad. Podríamos decir que una dieta diseñada correctamente ya es funcional.

*Josep Lluçà i Mas
Presidente*

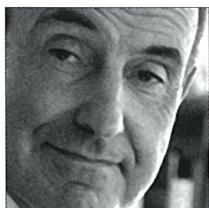
SESSIÒ INAUGURAL DEL CURS ACADÈMIC 2007-2008

Nomenament del Sr. Miquel Roca i Junyent com Acadèmic Numerari de la ACVC

El 5 de novembre de 2007 va tenir lloc a càrrec del Molt Il.lustre Sr. Miquel Roca i Junyent i amb la lliçó inaugural sobre "La economia catalana del segle XXI: perspectives de futur" va tenir lloc la sessió Inaugural del curs 2007-2008.

La presentació va ser a càrrec del Molt Il.lustre Dr. Josep Llupià i Mas. Al final de la Sessió es va procedir al Nomenament del Sr. Miquel Roca i Junyent com Acadèmic Numerari de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya.

Miquel Roca i Junyent va néixer el 1940 a Cauderan, França. Estudia la carrera de dret. Inicia la seva activitat política formant part del Front Obrer de Catalunya junt amb Pasqual Maragall i Narcís Serra. Pertany a la Junta del col·legi d'advocats 1967-1972. Membre fundador de Convergència Democràtica de Catalunya, sent Secretari General de 1974-1979. Diputat al Congrés Espanyol i portaveu del grup parlamentari català 1977-1995. Candidat a President del govern pel Partit Reformista Democràtic el 1986. Va ser regidor del Ajuntament de Barcelona 1995 a 1999. El 1996 va fundar el despatx Roca Junyent Advocats Associats dedicant-se a la assessoria jurídica. Dona classes de Dret Constitucional a la Universitat Pompeu Fabra. La influència del pensament d'en Roca Junyent es indubtable en el nostre país i en el Estat Espanyol.

Recull d'opinions del
M.I. Sr. Miquel Roca i Junyent
sobre temes d'actualitat

El error de retrasar

(La Vanguardia, Miquel Roca Junyent , 31/08/2008)

Todo de golpe. Con la llegada del mes de septiembre, los problemas se agolpan; todo lo que durante el verano

ha estado presente de una forma un tanto adormecida y letárgica, ahora va a aflorar con virulencia y tensión. En esta ocasión, el tópico de que la rentree no será fácil resulta mucho más creíble.

Los problemas son los mismos, pero se manifiestan más agresivamente. La crisis, durante tantos meses negada, ahora nos ofrece un panorama muy cercano a la recesión, a la que los más cualificados analistas no le ven ningún final rápido ni claro.

Esto era evidente, pero con el calor del verano parecía que las cosas no iban a tener la dimensión que ahora se intuye como muy posible. Algunos dirán que quizás se ha perdido un mes y creo que tienen razón. Cuando la crisis se comparte con una buena parte del mundo, queda el consuelo de que las causas son más complejas de combatir; pero también aparece la exigencia de hacerlo con rapidez, para evitar que otros tomen ventaja al tiempo de superar la crisis. Los retrasos, en estos casos, se pagan caros.

Vamos a tener el tema de la financiación de las comunidades autónomas, y muy singularmente el de Catalunya, encima de la mesa, cabalgando sobre la crisis y sobre los presupuestos del Estado. El escenario no es el mejor, pero para evitar esta coincidencia, hubiera sido mejor resolver el tema de la financiación con anterioridad, dentro de los plazos que el Estatut de Catalunya señalaba.

Ahora se dirá que no deben confundirse las cuestiones presupuestarias y el tema de la financiación, pero la solución de ambos problemas va a situarse cronológicamente en el mismo tiempo. Y esto será responsabilidad de los que han retrasado la solución. Otra vez más, el retraso puede pagarse caro.

"Lo que se arregla por sí solo es que no era problema; lo que requiere soluciones, tiene que contar con el factor tiempo"

Las coyunturas graves y complicadas no permiten dilaciones en la adopción de las medidas correctoras. En España suele valorarse el aforismo de que el tiempo lo arregla todo. Pues no es verdad; normalmente el tiempo lo empeora todo. Lo que se arregla por sí solo es que no era problema; lo que requiere soluciones, tiene que contar con el factor tiempo. Dilatar las decisiones es una manera de anticipar el fracaso.

El verano no es excusa. Los problemas surgen sin respetar ni los cambios climáticos ni las estaciones. Surgen cuando surgen, y las soluciones tienen que buscarse cuando toca. Ahora, todo va a tenerse que resolver con prisas y en escenarios más complejos en los que será difícil encontrar complicidades y colaboraciones de los que esperan, en puntos distintos, soluciones a otros problemas.

Ha sido un error retrasar decisiones. Esperemos que la sensatez impere, aun sabiendo que no se puede abusar de esta apelación cuando no se ha hecho gala de esta virtud con una actitud dilatoria.

Más equilibrio

(La Vanguardia, Miquel Roca Junyent, 02/09/2008)

La democracia de EE.UU. tiene mucho más de contrato entre elegidos y electores de lo que suele verse en Europa.

Obama busca el equilibrio y Mc-Cain lo mismo. Con la elección de sus respectivos vicepresidentes, ambos candidatos han pretendido compensar los defectos que se les atribuyen para transmitir a los electores una imagen de tándem equilibrado. El cambio de Obama no va a ser tanto y la continuidad de McCain no será para seguir la estela de Bush. Al final, uno y otro, lo que pretenden es transmitir una imagen moderada, eficiente y equilibrada.

En definitiva, EE.UU. no es tan diferente de Europa. En ambos escenarios el voto de las clases medias y del centro sociológico del

país decanta las elecciones a favor de uno u otro candidato. El éxito o el fracaso se ventila en un puñado de votos; muy pocos. Todos los candidatos acercan posiciones y, muy a menudo, las diferencias se sitúan en cuestiones secundarias que los electores valoran muy relativamente.

Por ello, las actitudes, los estilos, las trayectorias personales pesan mucho más que las razones ideológicas. Y los candidatos lo saben y no están dispuestos a que respuestas o propuestas excesivamente ideologizadas les separen de la confianza del elector.

En este sentido, el discurso norteamericano es más honesto que el europeo. En Estados Unidos, quien promete, normalmente cumple; en Europa - y España ha aprendido muy rápidamente esta lección - lo que se hace no guarda relación con lo que se promete. Los programas son meras referencias que no obligan a nadie; bueno, en todo caso no obligan a sus autores.

Así, la democracia estadounidense tiene mucho más de contrato entre elegidos y electores de lo que suele vivirse y verse en Europa. De España es mejor no hablar; recordar lo prometido se ha convertido en algo políticamente incorrecto. Ni hay reproche social por razón de cualquier tipo de incumplimiento. Basta con decir que, cuando se dijo tal cosa, la situación era otra. Un cambio de coyuntura es suficiente para abandonar la promesa. Y, lo que es sorprendente: ¡nadie se siente engañado!

Deberán seguirse de cerca los debates entre Obama y McCain. Podremos deducir por dónde irá el mundo dentro de los próximos años. ¿Qué pasará? Ya se verá, pero ya desde ahora Obama y McCain nos están dejando pistas de cómo y por dónde deberíamos ir los europeos.

"Así, la democracia estadounidense tiene mucho más de contrato entre elegidos y electores de lo que suele vivirse y verse en Europa"

Esta es la cuestión

(La Vanguardia, Miquel Roca Junyent, 09/09/2008)

Según se dice, determinados indicadores sociales revelan que Catalunya ya no es un referente para España. Uno de estos indicadores señala que en Catalunya la esperanza de vida al nacer es algo superior a la de la media de España; es decir, según parece, esto de poder vivir más tiempo es una mala referencia. En este caso, incluso esta esperanza es superior a la media de la Europa de los 27, pero los expertos dicen que esto es malo.

Otro indicador señala que en Catalunya hay muchos más hogares con acceso a internet que en el conjunto de España. Según parece esta es otra mala referencia. No somos ya

"Cualquier sociedad encuentra su referencia más positiva en la propia convicción de que puede superar sus debilidades y crisis"

el motor de España porque tenemos más gente que accede desde casa a internet. Parece contradicción, pero los expertos lo dicen y habrá que hacerles caso. El riesgo de pobreza en Catalunya tiene una tasa inferior a la media de España, pero aquí también los expertos ven en ello una pérdida de referencia. No vamos bien porque tenemos menos pobres. Y, además, una densidad de habitante por km² muy superior a la del resto de España y esto resulta, según se dice, altamente negativo. Somos un referente de densidad desde hace muchos y muchos años y lo que en muchas ocasiones se ha defendido como un modelo de urbanismo, ahora es un referente de nuestra decadencia.

Hay indicadores más comprensibles. Por ejemplo, el abandono escolar - entre los 18 y 24 años- es superior al de la media de España. Pero aquí la gravedad está en que dicha media dobla la que corresponde a la

Europa de los 27. Lo grave del abandono escolar no es que sea ligeramente superior al español, sino que es más del doble del europeo. Catalunya no será un referente, pero, en su conjunto, el sistema educativo español es un fracaso.

Los estudios en que se apoya la presentación de estos indicadores son serios y muy interesantes. No tanto, su traslación a los medios. El problema no está en la pérdida de referencia; se trata de que las cosas funcionen y no funcionan; de que haya progreso y ahora se ha estancado; que el bienestar no esté amenazado y ahora lo está.

La comparación con los demás puede ser un buen ejercicio académico, pero no es la solución. Cualquier sociedad encuentra su referencia más positiva en la propia convicción de que puede superar sus debilidades y crisis. ¿Tenemos o no esta confianza en nosotros? Esta es la cuestión.

Son cosas distintas

(La Vanguardia, Miquel Roca Junyent, 16/09/2008)

La decisión del TC sobre la consulta vasca no proyecta ninguna influencia sobre el Estatut de Catalunya

Existe una cierta tendencia a asociar la decisión del Constitucional sobre la consulta que pretendía realizar el Gobierno vasco y la que pueda recaer con relación al Estatut de Catalunya. Esta es una asociación que no tiene ninguna razón de ser y que conviene aclarar, antes de que nos dejemos conducir hacia la aplicación de un precedente que no lo es ni lo puede ser.

La consulta planteada por el Gobierno vasco es una decisión política. Esto no minimiza ni su valor ni su trascendencia, pero es una decisión política. Lo que se discutía es si el Gobierno vasco tenía amparo competencial, en el marco constitucional y estatutario, para tomar aquella decisión y llevarla consiguiendo a la práctica.

En el caso del Estatut catalán, este es un

texto legal, resultado de un largo proceso legislativo y negociador, que lo configura - constitucionalmente - como un documento fundamental de nuestro ordenamiento jurídico. Como el TC tiene establecido, el Estatut es un texto de origen paccionado, fruto de un específico proceso legislativo, con intervención del Parlament de Catalunya y de las Cortes españolas, Congreso y Senado.

No es una decisión de gobierno, es un documento legal que, por definición, tiene el apoyo y la fuerza de la representatividad de la soberanía popular.

La decisión del Gobierno vasco pretendía convocar una consulta; el Estatut encuentra su fuerza en el refrendo, por amplísima mayoría, de los ciudadanos de Catalunya. En un caso se pretendía oír la voz del pueblo; en el otro, el pueblo ya habló. Lo hizo con voz clara y contundente. Es sobre el valor de esta voz que el TC deberá pronunciarse ahora; no sobre si es o no posible convocar a los ciudadanos para que hablen.

La decisión del Gobierno vasco fue ratificada por su Parlamento a través de una mayoría escueta. Legítima y suficiente; estricta y ajustada. En Catalunya, el Estatut fue aprobado por su Parlament por una abrumadora mayoría.

"...el Estatut es un texto de origen paccionado, fruto de un un específico proceso legislativo, con intervención del Parlament de Catalunya y de las Cortes españolas, Congreso y Senado"

Ciertamente, el número no otorga mayor legalidad, pero sí que refuerza su legitimidad. Son trayectorias diferentes; historias con sus ritmos propios y no exactos. La decisión del TC sobre la consulta vasca no proyecta - no debería - ninguna influencia sobre el Estatut d'Autonomia de Catalunya.

ACTE DE CLOENDA DEL CURS ACADÈMIC 2007-2008

PRESENTACIÓ DEL CONFERENCIANT PEL
M.I. DR. FRANCESC PUCHAL I MAS

Em complau profundament i alhora m'honora i agraeixo que la Junta de l'Acadèmia m'hagi demanat que fes la presentació del nostre conferenciant d'avui, el Sr. Jaume Alsina Calvet, que amb les seves paraules clourà el nostre curs acadèmic 2007-2008.

Fa molts anys que tinc el goig i el plaer de conèixer al Sr. Alsina. Gairebé 60 anys. Gairebé tota una vida. Corria l'any 1951 quan ens varem conèixer, començant els nostres

estudis de veterinària i a l'hora inaugurant el nou edifici de la facultat de veterinària a Zaragoza, situada al extraradi de la ciutat, a on ens hi duia un vell tramvia, crec recordar que era el nº 1, que no rodava per les vies com un tramvia, sinó que nosaltres fèiem saltar com una barca, moguda per la força motriu de la nostre joventut, per desesperació del pobre cobrador, que no ens podia controlar.

Varem romandre uns anys a Zaragoza, gaudint del nostre aprenentatge i frisant per acabar els nostres estudis. El mon que hi havia més enllà de les parets de la facultat semblava estar-nos esperant i no volíem arribar-hi tard, particularment el jove Alsina que no veia el moment de tornar a casa i començar a lluitar. La cerimònia de graduació de l'any 1956 va ser el detonant que esperava i el punt de partida d'una impressionant carrera professional, que esdevindria l'orgull de tot el sector agroalimentari a Catalunya i a Espanya, malgrat els petits conflictes competitius que el seu espectacular creixement inevitablement havia de produir.

Fórem companys de promoció a la facultat de Zaragoza i hem estat amics personals durant una colla d'anys. Amb ell i la seva muller Mercè i la meua, hem corregut aventures en diversos llocs d'aquest mon estrany que ens envolta i com diu el dit popular, després de córrer mon hem tornat sempre al born, molt particularment ell, a les terres que el varen veure néixer i que al fer-ho, amb els seus fets ha contradit l'altre dita popular que ens recorda que ningú es profeta en sa terra. Ell ho ha estat. Una volta pel poble de Guissona

i la vista de totes les obres que porten la seva empremta us ho faran veure i creure.

Vull que sàpiguen que ens ha costat fer-lo venir a parlar. Es un home més de fets que de paraules, que sempre ha estat més addicta a fer, que no a parlar, i de fet així ho ha fet i demostrat i amb escriu, i no tant sols en el camp professional sinó també a nivell personal i familiar.

A nivell professional ha sabut aixecar un complexa alimentari, molt centrat en la producció d'aliments d'origen animal, que ha esdevingut un referent, tant català com espanyol, un referent de feina espectacularment ben feta. Amb uns intel·ligents models d'integració, els seus equips, sàviament escollits, ha sabut anar resolent les necessitats industrials i tecnològiques que se'ls hi anaven presentant, desenvolupant nous sistemes industrials i tecnològics, integrant-los dins de les seves estructures, fins arribar a assolir una certa independència dels alt-i-baixos del mercat del sector, la qual cosa els ha anat donant una força i una seguretat, que unides a unes estrictes normes de qualitat i de control de costos, els ha permès assolir una posició privilegiada, que si bé estem segurs que no ha estat aconseguida sense esforços i contrarietats, els ha permès arribar a gaudir d'una estructura de producció alimentaria envejable, i no igualada, segons crec, en cap altre país del mon.

La seva trajectòria professional ha estat reconeguda per propis i estranys i la seva vàlua personal plasmada en mèrits i distincions com han estat la medalla de Comendador del Mèrit Agrícola, la Placa de Lleidatà del any i altres distincions que han contribuït a ressaltar la seva vàlua i personalitat.

A nivell personal i familiar ha arribat tanmateix a assolir una posició envejable. La seva esposa Mercè, que l'ha cuidat i estimat al llarg de 48 anys de matrimoni i que una vegada més ha fet certa la coneguda creença que ens diu que darrera d'un gran home s'hi sol trobar

una gran dona, una dona que calladament i tot sovint a l'ombra, l'ha ajudat a arribar fins a dalt de tot. Companya de per vida, que ha rigut amb ell les seves alegries i ha plorat les seves penes i que a més a més li ha donat set fills magnífics, d'aquells que et fan sentir l'orgull de ser pare, i també avi, si tenim en compte que, fins ara, Déu li ha fet el regal de 9 nets preciosos, que s'han convertit en la joguina dels seus escassos moments en que es pot allunyar de la feina.

Voldria acabar les meves paraules de presentació explicant-els-hi dos fets singulars, viscuts per mi personalment, en el curs d'una darrera visita a la Corporació de Guissona, dos fets que a mi personalment m'afectaren la vista i l'esperit i que per si mateixos crec que defineixen la personalitat de l'home que avui ens parlarà.

El primer fou la contemplació de les seves naus industrials, les diferents unitats de processament i emmagatzematge de productes càrnics -pernils, llonganisses, fuets, etc. Unes naus immenses en les que penjaven, cuidadosament col·locats, un milió de pernils (i amb previsions de tenir-ne un altre de dos milions) i altres naus, amb una quantitat igual o fins i tot superior, de fuets, llonganisses i altres productes càrnics. Els meus ulls es varen veure afectats i no pas per la presència de fums o vapors irritants, els meus ulls brillaven d'admiració i també una mica d'enveja - una enveja sana, naturalment - davant d'aquella impactant manifestació de força industrial i de tecnologia punta, deguda fonamentalment

al esperit emprenedor del nostre conferenciant.

L'altre fet singular, es va produir al visitar la llar d'avis del poble, construïda altruísticament per la Corporació Guissona, sota la direcció i consell del Sr. Alsina. Al passar per la sala d'estar de la residència, els meus ulls també es varen veure afectats, però aquella vegada no brillaren, com havia estat el cas abans, sinó que més aviat s'humitejaren, a l'hora que la meva ànima tornava a sentir admiració i respecte, una admiració encara més profunda que la sentida anteriorment, a la vista de dos o tres vellets, d'aspecte senzill, que al veure al nostre amic es van avançar a tocar-lo, saludar-lo i agrair-li, gairebé amb llàgrimes als ulls, tot el que havia fet per ells

Aquest és el perfil de l'home que avui ens parlarà del que ha fet per el seu poble. De com ha aixecat un complexa industrial no igualat en cap altre país del món i de com ha fet seva la cita evangèlica de St. Mateu que ens diu: "dona a qui et demana i no defugis la mirada del que et demana ajut i caritat". Un home que mentre que amb una mà aixecava un imperi, amb l'altra ajudava i donava vida als més necessitats.

Res més, senyores i senyors. Cedeixo la paraula molt gustosament al Sr. Alsina perquè ens expliqui, perquè ens faci una pinzellada de tot el que ha fet i que ens faci sentir, com a companys i amics seus, tot el goig i la satisfacció que ell deu sentir per una vida tant plena i una feina tant ben feta.

Gràcies

Discurs de Cloenda del Curs Acadèmic 2007-2008

EL GRUP ALIMENTARI GUISSONA

Una pinzellada des del seu inici

Sr. Jaume Alsina

Excm. Sr. President de la Acadèmia, Sra. Presidenta del Col·legi de Veterinaris de Barcelona, Molt Il·lustres Sres. i Srs. Acadèmics, Senyores i Senyors: Voldria en primer lloc agrair a la Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya la invitació per adreçar-vos la paraula en aquesta cerimònia de Cloenda de curs, i a la vegada agrair tanmateix el interès manifestat per conèixer la estructura i la personalitat del Grup Alimentari Guissona, grup que ha merescut la vostra atenció i que a nosaltres ens honora.

A fi de seguir un ordre en la meua presentació, exposaré la estructura i activitats del Grup Alimentari Guissona, seguint el esquema que s'indica tot seguit:

- Què es el Grup Alimentari Guissona
- Una breu historia del Grup.
- Raons de la singularitat del Grup Alimentari Guissona

Que es el Grup Alimentari Guissona

El grup Alimentari Guissona, tal com el seu nom ressalta, es un grup constituït per quatre entitats netament diferenciades i perfectament coordinades, que treballen conjuntament amb unes directius encaminades a millorar la productivitat econòmica i el benestar social, no ja tant sols de la població de Guissona, sinó de la comarca de la Segarra i de molts altres indrets de Catalunya i d'Espanya.

El Grup Alimentari Guissona està constituït per:

- a- La Cooperativa Agropecuària de Guissona, SCL.
- b- La Corporació Alimentaria de Guissona, SD.A.
- c- La Caixa Rural de Guissona, SCCL
- d- Les Fundacions Agropecuàries i "BonArea"

La Cooperativa Agropecuària de Guissona, dedicada a les activitats agropecuàries es actualment, com a tal Cooperativa, la més important de Catalunya i segurament de Espanya. Si bé la seva activitat es multidisciplinar, la seva missió primordial es, a part de la estrictament agrària, la producció animal centrada en la producció de pollastres, ous, guatlles i gall d'indis en el sector avícola, així com també la cria i producció de vedells i porcs. La seva excel·lent productivitat la situa actualment entre els primers llocs de la estadística nacional dins d'aquest sector cooperativista.

La Corporació Agropecuària Guissona distingida actualment com la primera empresa de Lleida, des de diferents punts de vista, està dedicada a la producció de pinsos, al sacrifici dels animals produïts en les seves granges en les màximes condicions d'higiene alimentaria i sanitat i la fabricació de un elevat nombre de productes derivats de la carn, que arriben a assolir la xifra de més d'un milió de productes acabats i degudament etiquetats, que son expeditos diàriament a una ampla xarxa de botigues especialitzades, conegudes com "BonArea", repartides en 330 unitats distribuïdes majoritàriament per tota la geografia catalana, que posen a disposició del consumidor productes provenint en un 80 % de la seva pròpia producció i que en total assoleixen la xifra de més d'un milió de tiquets de venda setmanals.

La Caixa Rural, que com a tal es la única que pràcticament queda a Catalunya, està inscrita al banc d'Espanya amb el número 3140, disposa de 34 milions de recursos propis, 300 de recursos totals i dona servei bancari complet i molt interessant per als seus socis i al seu entorn,

sense cobrar cap tipus de comissions. Manté creixements superiors al 10% en els principals ratios bancaris

Les Fundacions Agropecuàries i "BonArea" son entitats sense ànim de lucre que s'han creat, finançat i son actualment dirigides amb l'objecte de resoldre temes no atesos, de necessitats socials, com son d'una banda la assistència a la gent gran i necessitada, amb un centre d'atenció mèdica i de recuperacions i per altre banda l'estímul social de la joventut, oferint al·licients per fer més atractiva la vida agrària, intentant evitar que la joventut abandoni les seves cases pairals en acabar els seus estudis. Es una lluita per evitar que els "cants de sirena" que representen les grans ciutats, les escoles, les feines professionalitzades, les parelles, etc. els temptin a abandonar les feines rurals.

Esquemàticament podríem afirmar que la aportació econòmica del grup Guissona l'any 2007, a partir d'unes vendes situades per sobre dels mil dos-cents milions de Euros, que van generar un "valor afegit" de uns 230 milions, es varen aportar al nostre entorn, mitjançant liquidacions als ramaders integrats per valor d'uns 36 milions, amb sous i assegurances al personal per valor d'uns 86 milions, un "cash-flow" a les pròpies entitats de 58 milions i amb un 47.5 milions en concepte de pagament d'impostos per societats i l'IVA dels consumidors. Son tot plegat xifres molt importants i més encara, si tenim en compte la nostre radicació en una comarca, la Segarra, amb un cens que no supera els 30.000 habitants, si bé cal també tenir en compte que amb Guissona hi treballen ramaders i personal d'altres comarques

Per resumir-ho podem afirmar que en els temes principals de la nostre activitat mantenim unes tasses de creixement anuals superiors al 10%, xifra que es manté com a previsió futura.

Una breu historia del grup

En el any 1951 em vaig matricular, junt amb un bon grapat de nois catalans, a la nova Facultat de Veterinària de Saragossa. No hi havia Facultat a Catalunya. Per què jo vaig voler fer Veterinària?, doncs perquè lligava amb fer de pagès, que era la tradició de casa meva i vaig creure que com a veterinari, tenint cura dels animals de treball, tindria un bon complement a les insegures collites de cereal dels secans de la Segarra. Al principi del anys 50, el camp ocupava més de la meitat de la ma de obra del país i els animals de treball eren la seva força, per lo que eren de gran transcendència a les cases de pagès.

Vista aerea del complex industrial

Però al acabar els estudis i just al temps que em va tocar fer el servei militar, es va produir el gran canvi. No quedaven a la meua terra mules ni altres animals, i poc a poc se acabaren també els corrals de bestiar, tot eren tractors i sovint famílies i sobre tot la gent jove, abandonaven els nostres pobles per anar a Barcelona.

Pintaven bastos per la nostra professió i el mateix pensava tothom, com així es va confirmar amb les matriculacions de alumnes a les promocions següents a la nostra, alguna de les quals tant sols tingueren quatre estudiants matriculats a la facultat de Saragossa.

Apart de les calamitats per als nous veterinaris, cal reconèixer que els tractors i la

mecanització del camp han sigut el punt de partida mes important per desenvolupar el benestar de la nostra societat, proporcionant la mà de obra per la nova indústria, la construcció i els serveis.

Les ciutats varen créixer i encara avui ho fan, i calia i cal proporcionar als seus habitants els productes del corral i del hort, que ja no tenen ells a casa, com son els ous, pernil i botifarra, conill, pollastres, verdures, fruita., etc. Així es com neix, al acabar els anys 50, la nova la feina per als veterinaris desocupats. Calia desenvolupar una nova ramaderia, partint dels corrals i golfes rurals fins a les immenses naus actuals. Des de aquelles coccidiosis que tractàvem amb quinaxalina, vàrem arribar fins al coccidiostats, vacunes, sulfamides, antibiòtics, promotors de creixement actuals, etc.

Capítol a part es mereix el mon dels pinsos, començant amb les faves de soja i la farina de peix secada al sol, fins als grans volums de avui, i la tecnologia, qualitat, preus i costos de producció que la globalització ha fet possibles. També cal fer especial menció del mercat de les produccions animals, amb la complexitat de la seva comercialització i les grans variacions de preus, que respecte als costos, generen greus crisis per als grangers i les empreses que els emparen. Tot un mon, que representa més del 15% del PIB del país, amb gran incidència en el IPC i que en molt bona part ha contribuït al benestar i prosperitat de les actuals generacions.

La Cooperativa Comarcal de Reus va ser per a mi i gràcies al company veterinari Antonio Gil, un bon model per aportar a Guissona i a la seca Segarra, que ben poques opcions tenia per a complementar el monocultiu de cereals. La proposta va anar com anell al dit i ben aviat esdevinguérem un grupet per fer la nostra Cooperativa, amb Veterinari inclòs.

Hem passat cinquanta anys desenvolupant la nostra cooperativa i paral·lelament la ramaderia i el que ha sigut convenient en cada moment. Completant el que he dit abans, hem

cobert aquesta llarga etapa produint menjar, donant feina a milers de persones al camp i als operaris de les nostres instal·lacions; fins i tot hem aconseguit comercialitzar i donar més valor als cereals i palla, productes bàsics de la nostra terra. Guissona tenia aleshores 1800 habitants i avui en te més de 6000, la comarca de la Segarra disposa de més recursos i no te atur.

Tanmateix, per donar sentit a la meva exposició, voldria intentar aclarir el perquè les empreses de Guissona han aconseguit fer aquest recorregut i ésser avui un cas una mica especial i segons algú del ofici, quelcom irrepètible, però que no es veritat.

Raons de la singularitat del Grup

Jo definiria el nostre fet diferencial, dient que *"el nostre objectiu es oferir directament als consumidors, mitjançant mes de 300 punts de venda, una gran gamma de productes càrnics, de la millor qualitat, reposats diàriament i directament des del centre de producció, a un preu mig inferior en un 30% respecte a la competència més significativa"*.

Aquesta característica justifica, evidentment, el nostre creixement i ens capacita per millorar i prosperar, a l'hora que ens permet portar a terme una tasca transcendent al nostre entorn, molt especialment de cara al mercat i als consumidors, sempre seguint les recomanacions generals de millora de la nostre eficàcia i competitivitat.

T. Mora, J. Llupià, J. Alsina, F. Puchal, M. A. Calvo

Crec que els nostres resultats respecte al mercat s'han aconseguit gràcies a estructurar les nostres empreses en base a unes característiques i circumstàncies, algunes de les quals em permeto destacar i que són les següents:

- Cinquanta anys caminant en una mateixa direcció.
- Austeritat, des del inici i fins a tots els punts.
- Autofinançament, invertint segons la capacitat dels resultats.
- Direcció per objectius, a tots els nivells possibles i des de ja fa més de 40 anys.
- Planificació estratègica a llarg plaç.
- Formació i assessorament.
- Esperit innovador, a molts nivells i fins als límits assumibles.
- Implicació de socis i personal mitjançant accions de la societat.

Al arribar a aquest punt caldria explicar una mica la transformació societaria que vàrem preparar a lo llarg dels anys '90 i que aprovàrem el 1999.

El punt de partida ve ser el previsible canvi de la generació fundadora de la Cooperativa i l'observació que cap de les entitats cooperatives conegudes i classificades com a transcendents havia sobreviscut al dit canvi. Vist des d'un altre punt de vista, no coneixem cap cooperativa important que hagi complert els 50 anys. La de Guissona representava molt pel seu entorn i calia assegurar la seva permanència i prosperitat.

En el transcurs del anys '90, es varen promocionar tres noves empreses en forma de societat mercantil i en les que s'invitaren a participar els socis, personal i altres cooperatives. Pràcticament tots els que volgueren varen adquirir accions.

En la assemblea de la Cooperativa del 8 de abril de 1999 es va aprovar aportar la majoria de les seves activitats, juntament amb les

activitats de les tres empreses constituïdes, a la nova societat Corporació Alimentaria Guissona, SA. Tanmateix també es va acordar la venda, per part de la Cooperativa, del 90 % de les accions que li corresponien, als socis i personal, de forma lineal en un 70% i en proporció al capital social en un 30%.

T. Mora, F. Puchal, J. Alsina, Sra. Alsina, J. Llupià

Mes de 4000 socis i treballadors subscriuren títols i així mateix es va poder complaure tothom. Per a moltes famílies, les accions de la Corporació són avui una part important del seu patrimoni, especialment per les que han estat ramaders a lo llarg de la seva història.

En set exercicis, la Corporació ha més que doblat el volum inicial i multiplicat per vuit el seu resultat. Les accions també han vist multiplicades per quatre la seva cotització. Esperem mantenir creixements futurs per sobre del 10%.

Espero que aquesta sincera pinzellada del Grup Alimentari Guissona hagi estat d'interès i útil per als membres de la Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya i per tots vostès.

Moltes gràcies.

INTERCAMBIO DE PATÓGENOS ENTRE EL VIEJO Y EL NUEVO MUNDO

Ejemplos:

La Rabia y el Moquillo Canino

Ilmo. Prof.

Dr. Miguel Ángel J. Márquez Ruiz

*Fac.de Medicina Veterinaria y Zootecnia,
Universidad Nacional Autónoma de México
Sociedad Mexicana de Historia de la
Medicina Veterinaria, A.C.*

miguelmarquez42@hotmail.com

INTERCHANGE OF PATHOGENS BETWEEN THE OLD AND NEW WORLD

As example:

The Rabies and Canine Distemper

*Conferencia de ingreso como
"Académico Correspondiente de la ACVC"*

Resumen

Desde el arribo de los europeos a América a fines del siglo XV, se inició un involuntario e imperceptible intercambio de patógenos entre el Viejo y Nuevo Continente. En la mayoría de los casos, los agentes causales de enfermedades viajaron de Europa en dirección de América, implantándose exitosamente, debido a que las poblaciones vegetal, animal y humana americanas, eran comunidades biológicas con pocos patógenos nativos, obvia y prácticamente susceptibles a todos los gérmenes europeos, hecho que se puede explicar debido a una mayor y más densa demografía poblacional europea, a su fuerte concentración en grandes y numerosos centros urbanos, a la intensa movilidad de sus pobladores por el comercio y debido a las frecuentes y constantes guerras y finalmente a su contacto secular con otras etnias oriundas del Cercano y Medio Oriente, de Asia y de África. La demografía americana fue mucho menos densa y la movilidad debida a guerras y al intercambio comercial fue menor, si tenemos en cuenta que solo tres grandes civilizaciones ocuparon este enorme continente, los Aztecas, los Mayas y los

Summary

Since the very moment that Europeans reached the American Continent at the end of XV century, an involuntary and imperceptible interchange of pathogens between the Old and New World started. In most cases, the pathogenic agents of infectious diseases traveled from Europe to America, to successfully remain, due to the fact that in the American plant, animal and human populations, existed few pathogens. Besides, these populations were biological communities immunologically susceptible to the most of European germs, situation that can be explained due to a larger and denser European demography, to a stronger urban concentration in larger and more numerous cities and towns, to an intense movement of its dwellers, due to the trade and because frequent and constant wars and finally to the secular contact of Europeans with different ethnic groups in the Near and Middle East, Asia and Africa. In contrast, the American demography was much less dense and human movements

Incas, además de otras etnias menos numerosas, aunque no menos importantes, lo cual hizo que los pobladores americanos constituyeran un conjunto de poblaciones epidémico e inmunológicamente inocente, es decir, susceptibles a agentes patogénicos extraños.

Con respecto a la población animal, la rabia canina es el caso típico de un agente infecto-contagioso, que viajó de Europa en dirección a América y cuya presentación fue bastante tardía, ya que los primeros cuadros rábicos se reportan en América Meridional, Austral y en la Nueva España, así como, en las colonias inglesas de Norte América, hacia principios y a lo largo del siglo XVIII.

Buscando contrastar la presente investigación, elegí el caso del moquillo canino, pues se trata de un estupendo y excepcional ejemplo, del surgimiento de un patógeno de origen americano, ya que el morbillivirus responsable de esta devastadora enfermedad típica de los canes, surgió de la Real Audiencia de Quito, provincia norteña del Virreinato del Perú, para devastar primeramente la población canina de España, y de ahí, extenderse a manera de una gran epizootia al resto de Europa, durante la segunda mitad del siglo de las Luces.

Como comparación, vemos la relación a la infectología humana, cuya situación fue similar que en medicina animal, ya que numerosos patógenos infecciosos pasaron del Viejo al Nuevo Mundo. Tales fueron los casos de los agentes causales de la influenza humana, viruela, sarampión, tifo, varicela, cólera, poliomiélitis, etc. Sin embargo, y aunque minoritariamente, también viajaron agentes microbianos patogénicos originarios de América en dirección a Europa. Tal fue el caso de la enfermedad de bubas o treponematosi. La espiroqueta responsable de la sífilis, ha sido bien demostrado que era endémica entre los pobladores de las etnias taínas y caribes de las islas del mar Caribe. Hemos comparado con los casos de la viruela y de la sífilis respectivamente, debido al terrible y devastador impacto que ambas enfermedades contagiosas, tuvieron sobre las poblaciones americanas y las sociedades europeas a fines del siglo XV y a lo largo del siglo XVI.

due to warlike reasons and to commercial interchanges were less intense, if we take in account, that only three great civilizations blossomed in this huge continent: Aztecs, Mayas and Incas, therefore, the American inhabitants were an epidemiologically and immunological population naive and susceptible to foreign agents.

Regarding the animal population, rabies is the typical case of an infectious agent that traveled from Europe bound the Americas, with a late arrival, because the first rhabdovirus cases reports, occurred in the New Spain, in South America and in the Thirteen English colonies in North America, at the beginning and during the XVIII century.

Looking for a contrast, I chose during this research, the case of canine distemper, because it is an excellent and exceptional example, of the emergence of an American pathogen, due to the fact that this morbillivirus responsible of this devastating disease in dogs, originated in Quito, the northern province of Viceroyalty of Peru, traveled first to Spain, and from there, to the rest of Europe, where it caused huge epizootics during the second half of the Enlightenment century.

The human infectology and epidemiology situation, comparatitely, was quite similar to the one that occurred on animal medicine, due to the fact that a number of infectious pathogens passed from the Old to the New World, such as human influenza, smallpox, measles, typhus, cholera, poliomyelitis, etc. However, although in much lesser quantity, few microbial agents traveled from America to Europe. Such was the case of "Bubas disease" or treponematosi. It has been shown that the spirochete responsible of syphilis was endemic among the Taino and Caribbean populations in the Antillean islands. We have selected the cases of smallpox and syphilis, because of the terrible and devastating impact that both contagious diseases, had over the American and European populations and societies at the end of XV and the XVI centuries

*"Yet know my master,
God omnipotent, is mustering
in his clouds on our behalf
armies of pestilence"*

*Richard II – Act III Scene III
William Shakespeare - 1595*

Los ejércitos de pestilencia

Con el arribo de las carabelas de los osados navegantes castellanos a la isla caribeña de Guanahaní en Octubre de 1492, se inicio irremediamente un imperceptible, inadvertido e involuntario intercambio de agentes patógenos de virus, bacterias, hongos y parásitos, microorganismos causales de patologías en medicina vegetal, animal y humana, entre Europa y América. A finales del siglo XV, nadie lo sabía, nadie tuvo conciencia, ni intuyó, lo que iba que iba a ocurrir durante las décadas y centurias siguientes.

Mapa y situación de los Principales Estados indígenas cuando llegó Colón a las Indias Occidentales, o América.

Los agentes causales de enfermedades infecto-contagiosas, encontraron comunidades biológicas totalmente susceptibles en plantas, animales y seres humanos, muy particularmente en el continente recientemente descubierto, sin embargo, este proceso también ocurrió en sentido inverso, afectando a los individuos nativos del continente europeo, aunque por un número considerablemente menor de patógenos. Dichos microorganismos irían a causar grandes epizootias, zoonosis, epidemias y epifitias. Estos formidables **ejércitos invisibles**, aterrizantes e insospechados **de pestilencia**, ejercieron un profundo impacto en el curso de la historia de los dos continentes, que más que ser separados, fueron unidos por la Mar Océana para ser afectados por la contagiosidad viajera.

El caso de la Rabia

La rabia, hidrofobia o lisa es una enfermedad infecciosa viral aguda, caracterizada por una encefalomielitis que afecta a todos animales de sangre caliente, incluyendo el hombre y cuya tasa de mortalidad es cercana al 100%. Cursa clínicamente con cuadros neurológicos con trastornos del conocimiento, aumento de la excitabilidad nerviosa y síntomas paralíticos. La mayoría de los casos humanos son debidos a mordeduras por perros y otros animales, por lo tanto, se trata de una zoonosis.

En el mundo antiguo y entre las grandes civilizaciones que florecieron alrededor del Mediterráneo, las observaciones y los escritos sobre la rabia son remarcablemente precisos. En España, es Cayo Plinio, quien reporta esta *rhabdovirus* en Lacetania, región de la Hispania Tarraconense, (hoy "La Cerdanya"-Puigcerdá), durante el siglo I d.C.¹ Las primeras noticias de la rabia en América, se encuentran en el cronista Francisco López de Gómara, en 1552, quien menciona "que no hay rabia allí (Perú), ni en todas las Indias"². El médico Juan de Cárdenas, en la ciudad de México, capital

del Virreinato de la Nueva España en 1577 cita que: “ni los perros nativos, ni los traídos por los conquistadores tenían rabia...”³

Para el siglo XVII, el dominico francés Jean Baptiste du Tertre, describe un cuadro rabiiforme en Haití en 1668⁴, el cual al parecer de la descripción, se trató de un cuadro clínico causado por una parasitosis interna aguda.

En la Nueva España los primeros reportes de la hidrofobia son igualmente tardíos, ya que es Juan de Esteyneffer (Johannes Steinhöffer) en su obra “*Florilegio Medicinal de todas las enfermedades*” publicada en ciudad de México en 1712, que abre un capítulo que porta el título de: “*Las señales del Perro rabioso: Para conocer al perro rabioso se pondrán algunas señales por cuanto de poco tiempo acá, solo se han visto perros rabiar en estas tierras de la Nueva España*” y otro capítulo sobre las “*Señales del hombre rabioso...*”⁵.

Además, hemos encontrado en fuentes primarias del riquísimo Archivo General de la Nación de Lecumberri en ciudad de México, expedientes en los que se describen un par de procesos ventilados ante el Tribunal del Santo Oficio, el 22 de abril de 1709 “*Autos hechos sobre la Novena de Santa Quitéria, que compuso el P. Fr. Joseph Gil Ramírez del Orden de San Agustín*”⁶ y el expediente: “*El Perico y la Rabia*”, del 22 de agosto del mismo año⁷. Así como también,

otro expediente más, sobre del uso de la planta Escobosa para el tratamiento de la rabia en pacientes rabiosos recibidos en el Real Hospital de los Ángeles, de la ciudad de Puebla de los Ángeles, por el Dr. Ignacio Domenech en 1795, intitulado “*Sobre descubrir la verdad antihidrofóbica que tiene la planta Escobosa*”⁸.

Finalmente, esta rhabdovirus es reportada también tardíamente, en las Trece Colonias Inglesas en Norteamérica, hacia mediados del siglo de la Ilustración, en Virginia, Carolina del Norte y en Nueva Inglaterra⁹.

Todo esto prueba que el arribo de la rabia al continente americano fue muy tardío, hacia principios del XVIII. La razón y explicación a este fenómeno de la aparición tan tardía de la hidrofobia a América, considerando que la mayoría de las otras enfermedades infecciosas vegetales, animales y humanas llegaron, sobre todo a principios y lo largo del siglo de la conquista y de la colonización, es decir, durante el siglo XVI, se encuentra en dos factores fundamentales:

1. El período de incubación del virus rábico es generalmente largo, ya que dependiendo de la dosis del inóculo y de la zona de la mordedura, (piernas o brazos versus cuello o cara), toma un periodo promedio de tiempo de 10 días a 21 días (máximo dos meses, en condiciones generales), y ha sido demostrado que más de la mitad

¹ GUERRA, FRANCISCO. *Epidemiología Americana y Filipina*, 1492-1898. Ministerio de Sanidad y Consumo. Madrid, 1999. p.55.

² LÓPEZ DE GÓMARA, FRANCISCO. *Historia General de las Indias*. Editorial Iberia, Barcelona. 1965. Tomo I, p. 337.

³ CORDERO DEL CAMPILLO, MIGUEL. *Crónicas de Indias, Ganadería, Medicina y Veterinaria*. Junta de Castilla y León. Consejería de Educación y Cultura. España, 2001. p.179.

⁴ TÉLLEZ GIRÓN, ALFREDO. *Apuntes para la Historia de la Rabia en México*. Revista Veterinaria México. Facultad de Medicina Veterinaria y zootecnia, UNAM. Volumen IX, Suplemento No. 1, agosto 1978. pp. 37-48

⁵ ESTEYNEFFER, JUAN DE. *Florilegio Medicinal de todas las Enfermedades*. Colección La Historia de la Medicina en México. Nuestros Clásicos. Academia Nacional de Medicina. Tomo II, 1978. pp. 637-641

⁶ ARCHIVO GENERAL DE LA NACIÓN. *Ramo Inquisición*. Galería 4, Tomo 743, Expediente 3, fojas 444-459 del 2 de abril de 1709. México.

⁷ ARCHIVO GENERAL DE LA NACIÓN. *Ramo Inquisición*. Galería 4, Tomo 742, Expediente 21, fojas 546-554 del 22 de agosto, 1709. México

⁸ ARCHIVO GENERAL DE LA NACIÓN. *Ramo Hospitales*. Galería 4, Tomo 72, Expediente 11, fojas 284-345. Puebla de los Ángeles. 1 de Septiembre, 1795.

⁹ HAGAN, W.A., DORSEY WILLIAM BRUNER AND JAMES HOWARD GILLESPIE. *The Infectious Diseases of Domestic Animals*. Fifth Edition. Balliere, Tindall & Cassell. London, 1966. pp. 842-847.

de los pacientes caninos, desarrollan los primeros síntomas después del primer mes post-desafío ¹⁰.

2. Los navíos, la tecnología marítima y la velocidad de navegación para atravesar el Atlántico a fines del siglo XV y durante los siglos XVI y XVII, requerían de 6 a 9 semanas para cruzar la Mar Océana y para desembarcar en el Nuevo Mundo. El primer viaje de Colón, requirió de 10 semanas para recorrer la distancia entre Puerto de Palos (3 de agosto, 1492) y la isla Guanahaní, (12 octubre, 1492). En el caso de que un cánido hubiera presentado síntomas tales como: cambio de conducta, cuadro neurológico, agresividad y ataques por medio de mordeduras, habría sido inmediatamente detectado por los marineros y el capitán del barco, quienes habrían arrojado al can enfermo fuera de la borda.

Para fines del siglo XVII y sobre todo ya en pleno siglo XVIII, los grandes bajeles y barcos de guerra y mercantes alcanzaron enormes tonelajes, voluminosos velámenes y mayores velocidades de crucero, que acortaron considerablemente los tiempos de travesía y de arribo entre la Metrópoli y sus colonias americanas, haciendo posible que perros mordidos previamente por un congénere rabioso y portando el rhabdovirus en período de incubación, pudieran desembarcar en América, y ya en tierra firme, abrir y cursar el cuadro clínico hidrofóbico. De esta manera el Océano Atlántico funcionó como una verdadera barrera sanitaria geográfica durante más de doscientos años.

Como prueba final de los razonamientos arriba expuestos, el colega veterinario e historiador argentino, Osvaldo A. Pérez, cita que la rabia fue introducida en el Virreinato de la Plata, por barcos ingleses tan tardíamente como hacia 1806-1807, ya en pleno principios del siglo XIX y justamente

"Piedra solar" con el calendario azteca

poco antes del estallido de los movimientos independentista americanos ¹¹.

El caso del Moquillo Canino

Es una enfermedad aguda altamente contagiosa del perro y otros miembros de la familia Canidae, como son los lobos y zorros, a los mustélidos como hurones, visones y zorrillos, así como, a los componentes de la familia Procyonidae, entre los que tenemos a los mapaches y coatíes. Es de distribución mundial y se caracteriza por fiebre difásica cuadros respiratorio y gastrointestinal, leucopenia, con complicaciones neumónicas y neurológicas. Es producida por un morbillivirus, de la familia Paramyxoviridae, siendo estrechamente emparentado con los virus de la peste bovina y del sarampión.

Contrariamente a la mayoría de las enfermedades infecto-contagiosas que generalmente viajaron de Europa a América, tenemos el ejemplo excepcional y extraordinario del morbillivirus responsable del moquillo canino, ya que en este caso, dicha enfermedad surgió del norte del Virreinato del Perú, específicamente, de la Audiencia de Quito a mediados del siglo de las Luces.

El primer indicio revelador y sugestivo de que esta morbillivirosis era de origen

¹⁰ ACHA, PEDRO N. y BORIS SZYFRES. *Zoonosis y enfermedades transmisibles comunes al hombre y a los animales*. Organización Panamericana de la Salud y Organización Mundial de la Salud. Washington, D.C., EUA. 2ª edición. 1986. pp. 508-513.

¹¹ PÉREZ, OSVALDO A. *Hombres, hechos y nombres de la Veterinaria Argentina*. Editorial CM, Banfield, Buenos Aires, Argentina, 1999. p.239.

americano, la encontré en mi antiguo libro de páginas color sepia y de evocadores y añejos olores a papel viejo, la *"Patología y Terapéutica Especiales de los Animales Domésticos"*, cuya autoría se debe a esa extraordinaria trilogía de veterinarios húngaros: Hutyra, Marek y Manninger. En dicha obra se menciona que: *"el moquillo existe en Europa desde la segunda mitad del siglo XVIII importado del Perú (Charles Frederik Heusinger)"*¹². La segunda y sugestiva pista, fue la ponencia presentada por el colega Jean Blancou, ex-director de l'Office International des Epizooties, durante el 34 Congreso de Historia de la Medicina Veterinaria llevado a cabo en la ciudad de México con motivo de la celebración de los 150 años de la fundación de la Escuela, hoy Facultad de Medicina Veterinaria y Zootecnia de la Universidad Nacional Autónoma de México, primer centro de educación veterinaria, fundado en América¹³ y la tercera referencia, esta vez contundente, sobre esta letal enfermedad para la población canina, la hallé en la magna y estupenda obra escrita por los capitanes y científicos ilustrados de la Real Marina de Guerra española, Don Antonio de Ulloa y Don Jorge Juan, intitulada: *Relación Histórica del Viage a la América Meridional*, hecho por orden de su Majestad, para medir algunos grados de Meridiano Terrestre, y venir por ellos en conocimiento de la verdadera Figura y Magnitud de la Tierra, con otras Observaciones Astronómicas y *"Physicas"*, impresa en Madrid en 1748, durante el reinado de Fernando VI. En esta obra se cita que:

"Assi como ni en Quito, ni en toda la extensión de la América Meridional se experimentan los estragos de las Pestes, que tan horribles suelen ser en Europa, y otras partes... En este lugar están sujetos los Perros a una enfermedad, que se puede comparar con las Viruelas de los Racionales,

*porque siendo Cachorros, les da a todos, o es raro el que no la participa y una vez que no mueren de ella, quedan libres de su repetición...y consiste en darles convulsiones en todas partes del Cuerpo: herir continuamente, perder el tino; arrojar borbollones de sangre por la boca, con lo qual mueren, los que no tienen fuerza para resistir: siendo tan común allá este accidente, que se nota su frecuencia en todas las provincias, y Reynos de la América Meridional..."*¹³.

El virus del moquillo canino debió viajar de Quito, por medio de un perro portador sano, siendo introducido probablemente a través del puerto de Cádiz, principal puerta de entrada y salida entre la Metrópoli y sus hijas americanas hacia mediados del siglo XVIII. Es en la Península que debió ocurrir la primera epizootia, la cual devasta la población canina hispana, para pasar después al resto de Europa durante la segunda mitad del siglo de las Luces.

Conclusiones

Y bien, este ha sido un breve estudio y análisis de dos entidades infecciosas, la rabia y el moquillo canino en medicina animal, que pueden compararse con el ejemplo de la viruela (desde el Viejo al Nuevo Mundo) y de la sífilis (desde el Nuevo al Viejo) en medicina humana.

Ambas son magníficos ejemplos representativos, del paso de agentes infecto-contagiosos altamente patogénicos, que en su momento histórico, marcaron y desviaron las sendas de la historia de las naciones, de las sociedades, de los hombres y animales que las sufrieron.

Esta ha sido pues, la saga del intercambio de los *"ejércitos de pestilencia"* entre el Viejo y el Nuevo Mundo, y entre el Nuevo y el Viejo Continente.

¹² HUTYRA, FRANZ VON, JOSEF MAREK Y RUDOLF MANNINGER. *Patología y Terapéutica Especiales de los Animales Domésticos*. Editorial Labor. Tomo I, p. 139. 1959.

¹³ BLANCOU, JEAN. *Dog distemper, imported into Europe from South America?*. Proceedings of the XXXIV International Congress, III Ibero American and II Mexican Congress on the History of Veterinary Medicine. Mexico City, September, 2003, p. 63.

ELS ENSENYAMENTS DEL GOS

M.I. Professor Carles Vilà

*Fins avui: al "Dpt Evolutionary Biology" Uppsala University
A partir d'ara: a la "Estación Biológica de Doñana" CSIC
Avda. María Luisa s/n · 41013 Sevilla · carles.vila@ebd.csic.es*

Conferència d'ingrés com Acadèmic Corresponent de l'ACVC

Introducció

El gos ha estat, durant molts anys, un organisme model per a la recerca biomèdica. Per exemple, com l'estructura de l'ull del gos és molt semblant a l'estructura de l'ull humà i degut també als problemes ètics associats amb l'estudi de primats, molta recerca oftalmològica s'ha fet emprant gossos com a model. Tot i així, aquest paper s'ha augmentat de manera impressionant durant els darrers anys i ara molts investigadors d'arreu del món estan tractant de comprendre la base genètica de moltes malalties humanes mitjançant l'estudi de gossos. Les raons per aquest augment de la importància del gos com a model en recerca mèdica són dues.

En primer lloc, els gossos tenen una diversitat morfològica i de conducta incomparablement superior a la de la resta de vertebrats. Aquesta diversitat extremada és organitzada en races; a nivell internacional es reconeixen unes 400 races de gos. Costa imaginar que un gos d'atura, un galg, un bulldog, un chihuahua i un gos de muntanya dels Pirineus són membres de la mateixa espècie, en cap altra es troben diferències tan grans.

La segona raó és que durant els darrers anys molts grups de recerca de tot el món s'han dedicat a investigar l'estructura i variabilitat del genoma del gos i actualment és una de les espècies més ben conegudes a nivell molecular. Des de fa uns anys estem vivint una veritable explosió en el camp de la genòmica. A l'any 2000 es va aconseguir el primer esborrany dels 3000 milions de nucleòtids de la seqüència del genoma humà, fruit de la recerca de molts laboratoris i anys de treball.

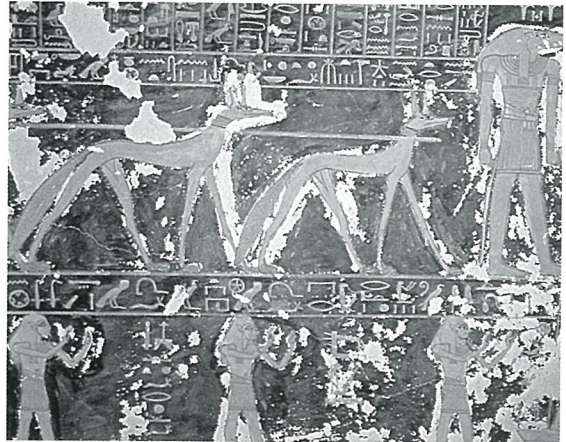
Des d'aleshores s'han obtingut les seqüències d'un nombre d'espècies i els avanços tècnics ara permeten que molts laboratoris puguin dur a terme projectes de seqüenciació de genomes complets sense haver d'establir

grans col·laboracions. Entre les espècies seqüenciades recentment s'inclou el gos, i aquesta és una de les poquíssimes per a les que s'ha seqüenciat més d'un individu (un caniche i un boxer, seqüències publicades els anys 2003 i 2005). A més, es disposa d'un mapa detallat indicant la posició al genoma de milers de marcadors genètics que es poden fer servir per a localitzar els gens involucrats en malalties o que són la base de trets morfològics. Això permet que es plantegin temes de recerca en gossos que encara són inimaginables per a la major part d'espècies.

El origen de les races

Ja fa milers d'anys que existeixen diferents tipus de gossos amb característiques morfològiques ben definides que recorden a animals moderns de pura raça. Algunes representacions de l'antic Egipte ja mostren gossos semblants als galgs, i textos romans al segle I ja descriuen cria selectiva de gossos per a produir una morfologia ben diferent a la del llop. Els pintors del segle d'or espanyol, Velázquez i Murillo, i coetanis com Rubens, ja mostraven gossos de diverses races a les seves obres com mastins, galgs i spaniels.

Malgrat aquest origen tan antic, els anàlisis genètics han mostrat una realitat molt diferent sobre la creació de les races i que sovint és difícil de comprendre quan es compara amb les dades històriques. Ni l'ADN mitocondrial, que s'hereda per línia materna de mares a fills, ni el cromosoma Y, tramés de pares a fills, mostren clares diferències entre les races. Les mateixes seqüències es poden trobar a un chihuahua i un muntanya del Pirineu. Això s'ha interpretat com a evidència de que les races tenen un origen molt recent. Durant molts milers d'anys -des del temps de la domesticació- els llinatges de gossos s'han estat barrejant, i quan s'han començat a seleccionar animals per a fundar les diferents races, la morfologia externa

no guardava cap relació amb el llinatge mitocondrial o al cromosoma Y.

D'altra banda, els marcadors genètics heredats simultàniament per línia paterna i materna mostren una diferenciació molt clara entre les races, encara que en general no proporcionen cap mena d'informació sobre la relació que existeix entre elles ni permeten establir cap mena de filogènia o arbre evolutiu. Això vol dir que moltes de les races modernes es van separar les unes de les altres en un temps relativament curt, des de mitjans del segle XIX a l'inici del segle XX, moment en que es van tancar els registres per a cadascuna (sols podien ser registrats com a membres d'una raça fills de pares registrats a la mateixa raça).

Els resultats dels estudis genètics semblen contradir el que ens mostren les representacions artístiques dels darrers milers d'anys, però el que passa en realitat és que els resultats genètics mostren quan les races van quedar totalment aïllades les unes de les altres. Encara que la cria selectiva de gossos va començar fa milers d'anys, les races -tal i com les coneixem avui- van aparèixer fa menys de 200 anys. Ni les pintures del segle XVII es poden prendre com a representació explícita de les mateixes races de gossos que coneixem avui, ni els resultats genètics impliquen que les races no existien abans que es tanquessin els llibres de registre, com alguns investigadors suggereixen.

El gos, un model per a l'estudi de l'evolució

Quan en Charles Darwin va presentar la teoria de l'evolució, ara fa 140 anys, la lògica dels seus arguments no es basava en la diversitat dels pinsans ni de la resta de la sorprenent fauna de les illes Galàpagos, com alguns llibres ens poden fer pensar

Al seu llibre *L'origen de les espècies*, el primer capítol és sobre la diversitat en espècies domèstiques. De fet, la seva teoria de l'evolució representa, més que res, una generalització dels processos que havia observat induïts per la cria selectiva, suggerint que els mateixos processos poden ser observats a la Natura. Mes tard, al 1868, va publicar una obra en dos volums amb gairebé el mateix títol que aquell capítol sobre la diversitat en animals i plantes domèstics (*Variation of plants and animals under domestication*), que encara no ha estat traduït al català. Mitjançant l'estudi d'aquestes espècies en Darwin era capaç de veure els efectes de la selecció (artificial en aquest cas) i deduir

que forces similars es podien traduir en canvis adaptatius a les espècies salvatges. Aquests canvis eren els que podien explicar la divergència entre poblacions i l'origen de noves espècies.

L'estudi d'animals i plantes domèstics representa un sistema únic per a comprendre com funciona el procés evolutiu. La selecció artificial sols es diferencia de la selecció natural pel fet de que l'home és l'agent extern que la imposa. En una població natural els individus que tenen les característiques morfològiques, conductuals o fisiològiques més adients per a la supervivència en un ambient determinat són els que tenen major probabilitat de produir descendència, i així aquest caràcter és transmès de generació en generació fins al punt que tots els individus de la població poden

acabar tenint el mateix caràcter. En espècies domèstiques passa el mateix. Entre els gossos teckel, per exemple, un mutant amb les potes llargues té una probabilitat major de ser rebutjat pels criadors i deixaria poca (cap?) descendència, seria l'equivalent a un individu amb una aptitud baixa (*fitness* baix) eliminat de la població mitjançant la selecció.

D'altra banda, poblacions petites i aïllades tenen una major probabilitat d'acumular mutacions perjudicials sense que la selecció sigui prou eficient per eliminar-les i a més es produeixen canvis a l'atzar a les freqüències de caràcters genètics. El mateix succeeix a les races de gossos, normalment fundades a partir d'un petit nombre d'individus, i això ha dut a l'acumulació de defectes hereditaris a moltes d'elles.

La formació de barreres reproductives, ja siguin degudes a separació geogràfica o a diferències de comportament o fisiològiques, és l'origen d'espècies noves. Això és precisament el que fem amb totes les races: les mantenim aïllades les unes de les altres.

Per tant, els processos de diferenciació entre les races de gossos poden ser molt semblants als que tenen lloc durant la creació de noves espècies. L'estudi de les

"L'estudi de les diferències genètiques entre les races ens pot mostrar con es van acumulant divergències al genoma d'espècies emergents a mesura que es redueix o s'interrompeix totalment l'intercanvi genètic entre elles"

diferències genètiques entre les races ens pot mostrar con es van acumulant divergències al genoma d'espècies emergents a mesura que es redueix o s'interrompeix totalment l'intercanvi genètic entre elles. Tot això ens mostra que l'estudi de les races d'animals domèstics pot ser, en molts casos, un model per a comprendre els processos que tenen lloc a la Natura. Per exemple, en un estudi recent comparant el genoma dels gossos i llops hem pogut veure que el procés de la domesticació del gos ha representat un canvi dramàtic en el

mode de vida, duent a una relaxació de les forces selectives en gossos. Això ha dut a una acceleració de la taxa d'acumulació de canvis a les proteïnes dels gossos, proporcionant una major diversitat sobre la que pot actuar la selecció artificial i que pot haver contribuït a la gran diversitat que observem en els gossos moderns. Si canvis similars afecten al genoma d'espècies salvatges quan colonitzen habitats nous, això pot ajudar a explicar l'adaptació ràpida a uns modes de vida diferents i l'origen de noves espècies.

El gos, un model en recerca mèdica

El fet que les races de gossos estiguin aïllades les unes de les altres ha dut a que tots els individus de la mateixa raça tinguin una composició genètica molt semblant. Això és degut a tres factors que condueixen a nivells baixos de diversitat genètica dins de cada raça: les races acostumen a derivar de grups de pocs fundadors, alguns individus (per exemple, els guanyadors d'exposicions i concursos) han tingut una contribució molt important a la composició genètica del conjunt de la raça, i l'aïllament de les races fa que vagin perdent diversitat genètica a l'atzar (un procés anomenat deriva genètica) sense que l'arribada de nous individus d'altres races contribueixin a la seva recuperació. Com a conseqüència d'això, anàlisis genètics senzills poden permetre la identificació de la raça a la que un animal pertany amb una probabilitat superior al 99% (en el cas de que es tracti d'un animal de pura raça).

La baixa diversitat genètica dins de cada raça i les grans diferències morfològiques entre elles ens pot permetre identificar com funciona el genoma. Per exemple, el teckel ha sofert una selecció molt forta per a tenir les potes curtes. Això es tradueix en que tots els membres de la raça portin les mateixes variants (els mateixos al·lels) als gens responsables per aquesta característica. Per tant, si estudiem un grup de

gossos d'aquesta raça amb un gran nombre de marcadors genètics repartits per tot el genoma, els marcadors que estiguin a prop d'aquests gens mostraran una variabilitat més baixa que la variabilitat mitjana sobre la resta del genoma. Això ens pot permetre tenir una idea sobre la localització dels gens responsables per aquesta característica.

Malauradament, el genoma del gos és molt gran i, per atzar, esperem trobar altres zones del genoma que també tenen una baixa variabilitat. És aleshores quan la diversitat de les races de gossos resulta especialment útil. Om pot fer els mateixos anàlisis genètics a altres races que també tinguin les potes curtes com el basset, el corgi o el vallhund suec. Si els gens que produeixen les potes curtes són els mateixos a totes aquestes races, esperarem que totes coincideixin en presentar zones de baixa variabilitat genètica al voltant d'aquests gens, i la coincidència dels patrons en múltiples espècies seran una clara indicació de que allí es troba un gen que contribueix a les potes curtes. Un cop que s'ha identificat el gen responsable és possible estudiar els canvis en la seqüència d'ADN que produeixen aquesta morfologia i així podem compren-

"Si canvis similars afecten al genoma d'espècies salvatges quan colonitzen habitats nous, això pot ajudar a explicar l'adaptació ràpida a uns modes de vida diferents i l'origen de noves espècies".

dre com un canvi en la seqüència d'ADN es tradueix en un efecte concret.

Un estudi semblant a aquest ha permés identificar el gen IGF1 com a un dels més importants a l'hora de dictar el tamany d'un gos. També s'han trobat gens involucrats en problemes endocrins i neurològics, cegera, problemes de desenvolupament, alguns càncers.

Com els processos fisiològics i els responsables dels canvis de forma són gairebé els mateixos en tots els mamífers, la identificació dels gens involucrats en malalties en gossos ofereix una oportunitat excel·lent per a comprendre el que passa en els humans: Uns 360 problemes genètics humans són anàlegs de malalties en gossos.

Si es coneix el mecanisme que duu a que es presenti una malaltia, es poden començar a pensar maneres de lluitar contra ella. És cert que les mateixes malalties es podrien estudiar en poblacions humanes, però seria més difícil. La diversitat existent en poblacions humanes acostuma a ser molt més gran que en races de gossos.

Això implica que les regions properes als gens que ens interessen també poden ser més variables i difícils de detectar: es necessiten marcadors situats a una menor distància del gen que ens interessa per a poder identificar-lo. Com a conseqüència d'això, si volem estudiar la localització d'un gen involucrat en una malaltia en humans i en gossos mitjançant marcadors

genètics distribuïts a l'atzar per tot el genoma, ens poden fer falta fins a 100 vegades més marcadors en humans (això vol dir que el cost de l'estudi inicial per a localitzar aquest gen podria ser 100 vegades més car). L'estudi genètic dels gossos de pura raça representa una dreceça per a l'estudi de malalties humanes.

Ara més que mai podem parlar del gos com el millor amic de l'home !!.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA IN MEMORIAM

dels Molt Il·lustres Acadèmics

DRS. JOAN AMICH GALÍ I ALBERT SAN GABRIEL I CLOSAS

els Acadèmics

*M.I. Dr. Pere Costa-Batllori i M.I. Sr. Francesc Monné i Orga,
glossaren la trajectòria científica i humana dels Acadèmics finats*

JOAN AMICH GALÍ
Pel M.I.
Pere Costa i Batllori

En Joan i jo ens portàvem, millor dit, ens portem, sis anys de diferencia de edat i dic ens portem doncs suposo que la seva espurna existencial ens esta contemplant, amb aquella rialleta seva una mica mefistofèlica, que li era característica.

Fa pocs mesos, en una de les nostres trobades parlarem, no se perquè, de las Sessions Necrològiques de les Acadèmies. Varen coincidir en que no ens agradaven i que creiem que el que es tenia que fer era afegir en els Estatuts un article en el que es pogués manifestar lliurament per part de cada acadèmic els seus desitjos al respecte. La broma va seguir i estàvem d'acord, per part nostre en que, després de un minut de silenci, per començar d'alguna manera, proposàvem tocar una musica que l'acadèmic hagues triat abans, mentre els amics prenen un cava català i parlaven d'ell o del que volguessin, dins d'un ambient tranquil i assossegat.

Varem coincidir en el fet i pràcticament en la musica, però menys en la beguda, tu Joan, et vares inclinar per l'himne de l'alegria i dos peces de jazz estil New Orleans. A mi em va semblar be. En quant a la beguda varem coincidir amb que el cava català però jo a mes demanava vi negre. El Joan no hi estava d'acord i volia aigua de Vilajuïga. Axis tot te foradets, em deia.

L'anècdota es verídica i malauradament ni nosaltres dos ni cap dels que estem aquí mai hauríem pensat que arribes tan aviat l'acte d'avui Però tu, Joan, que ara ho veus tot des de un altre punt de mira, em tens que perdonar el discurs. Ja se que mai vares voler, en vida, elogis, homenatges o distincions. No tens altre remei que aguantar-me.

I ara et pregaria que deixessis aquesta rialleta teva que estàs fen veient que el meu problema es no saber quines coses puc dir de tu fora de les que tots sabem. Perquè tens que reconèixer que parlar, parlaves, opinar opinaves, però tancat ho eres molt

i la teva vida ha seguit un no parar. Amic Amich, quantes vegades t'hem fet aquest joc de paraules. Ara et sento diguem-ne: Pere deixat de falòrnies, anem al gra, tanca el micro i cap a treballar que per axó estem en aquet mon.

Axis que començaré amb el que Joan Amich en deia la fitxa tècnica de cadascú o sigui les quatre coses mes elementals de cadascun: Joan Amich-Gali, amb el guio al mig com tu volies ja que amics n'hi molts pero Amich-Gali sols ni ha hagut un, era fill de Ricard Amich i Giralt, natural de Girona i enginyer cap de la fàbrica Grober i de Josefina Gali i Guix, natural de una de les famílies mes conegudes i arrelades a Terrassa, nat a Girona el 31 d'agost de 1925, casat amb Núria Bernad Termes, amb domicili oficial a Girona i que ens var deixar el 4 d'agost de 2007 també a Girona. Tu i la Núria vareu tenir un fill i 6 filles (Rosa, Elisa, Teresa, Anna, Núria, Ricard i Fina) si be mes aviat els va criar la Núria i no tu, etern viatger.

Tot seguit voldria parlar sobre diversos aspectes de la vida del Dr. Amich, com a veterinar, com a membre del Col·legi de Barcelona i de la nostra Acadèmia, de la seva projecció científica, com empresari i per fi com a persona.

El currículum del Dr. Joan Amich, veterinar, te que començar en l'etapa de primer ensenyament a la Cerdanya francesa i en l'ensenyament elemental a l'escola rural de Llambilles (La Selva). Al 1935 ja va obtenir el Premi President Macià de comptabilitat camperola. Segon ensenyament en el Institut de Girona. Examen d'Estat al 1943. Llicenciatura en Veterinària a Saragossa (1945). Després va obtenir el doctorat en la Universitat Complutense de Madrid. Cal fer aquí un apartat interessant, va estudiar la carrera en dos anys i mig. Al juny s'examinava d'un curs i el setembre del següent. Un professor es va negar a examinar-lo per considerar que això no era possible.

Ingressa a l'Escola de Sanitat Militar sent el nº 1 de la seva promoció (1947). La realitat es que es va presentar sense preparar-les, però allò no era lo seu i se'n va anar a complir el servei militar normal.

Va fer un Curs d'Inseminació Artificial al Insti-

tut Lazaro Spallanzani a Milà. Practiques sobre estructura de productivitat agrària a Jutlandia (Dinamarca). Intern a l'Institut de Proteïnes del Peix de Bergen (Noruega) al 1950. Graduat com Enginyer del Fred Industrial a l'IFFI der la Sorbona (Paris) durant 1951-1953 i Graduat en Economia Agrària per la Universitat de Missouri (USA) al 1958.

La primera activitat professional que li conec fou la de veterinar interí de Ripoll, que dura del 15 d'Octubre de 1949 al 11 d'abril de 1951, seguín immediatament com a Titular fins el 21 de juliol de 1957. Naturalment va col·legiar-se a Girona, Col·legi del que mai es va donar de baixa i del que va ser president en al 1956. Del 1962 al 1968 fou vicepresident del Consejo General de Colegios Veterinarios de España.

El 22 de juliol de 1957 va passar a veterinar Titular de Molins de Rei fins que va cessar el 28 de febrer de 1986, donant-se d'alta al Col·legi de Barcelona el 23 de juliol de 1957.

Ara toca parlar del Dr. Amich com a col·legiat i acadèmic. Va ser en el Col·legi on el vaig conèixer personalment després de col·legiar-me al 1956 Ens varem caure be. La situació col·legial en aquells moments era molt especial i m'agradaria fer-ne una referència. Hi havia molts bons cervells però com que no tinc mes remei que sintetitzar i em referiré sols a cinc veterinaris de cor, valuosos i vocacionals. Ara us els dic:

Séculi Brillas, President a perpetuïtat, Concellón Martinez, l'etern cap de l'oposició i Carol Foix i Riera Planagumà, dialogants i intentant sempre posar pau. Cito en últim lloc al que jo crec tenia una visió mes clara dels problemes professionals i politics, el Dr. Amich Gali que va estar sempre al costat del Col·legi i de la posterior Acadèmia. Fou un fort puntal de los dos entitats. Sempre ajudava a la concòrdia, No fallava mai a cap reunió. Les seves opinions sempre solien arribar al final de la reunió, al final de la discussió, quant s'arribava a un punt mort, quant la corda estava a punt de trencar-se i sempre aconseguia que no es tranques.

De la projecció científica del Dr. Amich en podríem parlar fins a la sortida del sol però cal

comptar amb el temps i resumir: Fundador de RITENA. Reunión Internacional de Técnicos en Nutrición Animal, iniciada a 1958 i que dura fins a 1970, Eren unes reunions que es convocaven casi cada any en un lloc diferent, que ens permetien conèixer a ponents estrangers difícils de contactar i que ens ajudaven a estar al dia. Ritena, i si us plau no ho dieu a ningú, era practica, fructífera, humana i divertida, mes que la SINA originaria de la Facultat de Veterinària de Madrid i de la posterior FEDNA amb origen a la Escola de Ingeniers Agrícoles també de la Complutense. Gracies Dr. Amich per aquella dedicació que ens va permetre a un enorme grup de gent jove, als que en las Facultats ningú ens havia ensenyat nutrició animal, poguéssim arribar a copar la direcció tècnica de la majoria de les fabriques de pinso espanyoles.

Director Tècnic per Europa del NRA o Nacional Renderers Association, amb seu a Estats Units, però amb projecció mundial, organitzant arreu conferencies, symposiums, reunions sobre aprofitament de greixos i farines d'origen animal entre altres temàtiques. Fou una tasca dura però fructífera doncs mitjançant la seva informació molts varem aprendre-hi molt. Unes 80 publicacions sobre el tema varen ser editades per ell. Ames va desenvolupar una intensa campanya sobre la fabricació de sabó i productes afins amb incorporació de greixos.

També cal recordar las seves publicacions a Espanya i que, sense tenir en compte articles, conferencies i congressos es va centrar en "*Alimentación racional de las aves*" (4 edicions), "*Cria y alimentación moderna del cerdo*" (3 edicions), "*Esterilidad sexual de los animales domésticos*", "*Reemplazantes de leche para el ganado*", "*Formulación de piensos compuestos en rumiantes*", "*Investigaciones sobre la energia productiva de las grasas bovinas y vegetales en lactoreemplazantes*", "*Manual de análisis de las grasas animales*", "*Normas para la alimentación intensiva del conejo*", "*Producción, características y utilización de las harinas de pescado*", "*Tecnología del uso de las grasas en piensos*", "*La utilización de las grasas en los piensos compuestos*" i, al 2006,

la sorprenent obra "*Los elementos científicos de la gastronomía*" a la que després farem una breu referència.

Queda la seva activitat com a consultor, importantíssima i a la que sols podem referir-nos telegràficament: Conseller de planificació agrària del cap d'Estat de Xipre, Mr. Makarios (1963-1965). Reorganització de la producció ovina dins l'estructura cooperativista de Bosnia-Herzegovina (1975). Aprofitament de forestal prop del Ministeri d'Agricultura de l'Uruguai (1978). Reestructuració ramadera del Sud del Pelopones (Grecia) (1979) i Col·laboració amb el Institut de Planificació Ovina a Stabropol a Caucasia (1980).

A Espanya fou membre civil de la primera comissió del Pla Nacional de Desenvolupament, treballant sobretot en els plans de Tierra de Campos, Xarxa Frigorífica Nacional i creació del sistema d'acció concertada (1963-1967).

Ja en terreny d'investigació cal referir-se a la seva col·laboració en el disseny i direcció de programes d'investigació en els Instituts i Universitat de Hannover, Cuxhaven i Munich (Alemanya), INRA (França), Turin, Milà i Bolonia (Itàlia), Universitat Catòlica de Santiago (Xile), Universitat d'Arizona (USA) i Institut Volcani (Israel).

No li agradaven els homenatges ni distincions, però es Medalla del Mèrit Agrícola, Medalla d'or de la Federación Internacional Veterinaria de Zootècnia, i te diplomes de la Universitat de Sao Paulo (Brasil), Laos (Nigèria), Harare (antrigua Rhodesia), Federació de Cooperatives Agràries Socialistes de Hongria i Medalla de KRMIVA de Zagreb.

Per cert figura en la Gran Enciclopèdia Catalana com a veterinari i economista, fent referència als seus estudis sobre inseminació artificial i lluita contra la esterilitat animal, entre altres aspectes que ja hem mencionat.

No es pot deixar de banda que parlava angles, francès, alemany, italià, portuguès i es feia entendre en àrab, rus i euskera.

La seva memòria era excepcional. L'ultima demostració publica la va fer no fa massa temps en el acte de ingrés a la Acadèmia de la Dra.

Teresa Mora. En el mateix va pronunciar el discurs de contestació, llarg, ple de dades i sense portar ni el mes mínim guio escrit.

Parlar de Dr. Amich com empresari es mes difícil, i fins i tot potser no s'escau en aquest acte, però cal citar: Laboratorios Lafi, Laboratorios Aporta, Probinter, Polingra y multitud de realitzacions en altres sectors Per cert disposava de una Editorial propia EOPRO o Ediciones Cientifico Promocionales.

En aquest ambient cal recordar que va ser fundador i President en dos ocasions i Vice-president de la "Camara de Comercio España-Israel", per tal de endegar las relaciones comerciales entre ambdós països.

Axis i tot crec que la seva activitat mes important es desenvolupava en la seva oficina d'assistència i consulta internacional amb contractes, incloent serveis de prospecció de mercats i industrialització ramadera en tres continents i també amb el Departament d'Agricultura dels Estats Units amb que hi col·laborar des de 1963 fins al dia de la seva mort.

I per últim cal parlar de l'Amich com a persona, sempre humà, cordial. Voldria resaltar que Amich ajudava als que li demanaven ajuda, consell i opinió. Ho puc assegurar personalment per haver recorregut a ell en situacions laborals critiques de la meva vida i mai em va faltar el seu recolzament i bon consell. I consti que no soc l'únic.

Amich era un home de una vida austera, que patia una malaltia difícil de curar, era un "workhorse" o "hardworker" amb la característica de ser "workable" i potser mes coneguda com "workaholic". Els que han sofert aquest estat de drogoaddicció al treball, que de un dia intenten fer-ne 25 hores i que jo he patit personalment, us puc assegurar que omple la vida, et fa feliç, no necessites res mes, ho se per experiència. No ens planyeu als que hem segut axis, Amich va ser feliç pencant com una mula. Lamentablement no tot es bo ja que la part negativa la paga la família, l'esposa i els fills. El seu fill Ricard em deia que no recordava d'ell un viatge que fos simplement de plaer ni tampoc que hagues fet mai vacances, després

de recórrer tot el mon a excepció de Oceania. Això si, llegia amb autentica ferocitat tot el que li queia a les mans.

Joan era un home divertit. No sempre les seves converses eren serioses, li agradava la broma, detestava la solitud que moltes vegades buscava per necessitar-la per treballar però gaudia de la companyia i sinó que ho preguntin a alguns dels que vivien com ell a República Argentina, 25.

No tenia afició pels esports si be tenia el títol de pilot esportiu, era membre de l'Aeroclub Girona i havia posseït una Cessa 172. Era aficionat al jazz. Un dia baixant per el Portal del Àngel ens varem parar a escoltar un grup de jazz de carrer. Ho varen fer magníficament. Ens varem oblidar de la feina. i varem comprar-los-hi uns CDs. Li agradava el jazz de New Orleans. Un vespre, quant amb la meva dona anàvem a passar els estius a Pals ens va invitar a sopar en un restaurant al peu de la Mare de Deu dels Àngels. Bon sopar, bon vi. Li va fer gracia que Menchu, la meva dona, trobes tant bones les patates fregides, que a ell li feien poca gracia i varem acabar escoltant jazz i contant anècdotes en el cotxe, a les 3 del mati al mig del bosc i en un silenci agraïdor

Tenia una filosofia vital molt clara. Les obligacions del ser humà eren, després de nàixer, produir, reproduir-se i morir. No creia en una vida sense valors, principalment el treball i no oblidem que, encara que en parles poc, creia en la transcendència final.

I, com a final, molts han descobert al Amich gastrònom, la publicació del llibre que abans he citat va causar sorpresa. Exposa en el mateix que "la gastronomia es el arte de alimentarse ordenadamente con placer y para el placer". Aquesta frase sols podia ser de l'Amich Gali. La seva amistat amb el cuiner italià Ciro Calvagno el va portar a recollir les bases científiques en que es fonamenta la gastronomia. Dedicava l'obra al gran mestre que fou Cesareo Sanz Egaña.

Dos records últims, tristos, pocs dies abans de la seva malaltia en veiérem a Barcelona. Varem anar a dinar a un restaurant de la falda de Collcerola, jo anava sense cotxe, a ell li plaïa

conduir, després em va deixar a casa, a Sant Quirze del Vallès, ja que seguia cap a Girona. Va omplir el dipòsit del cotxe amb biodiesel ja que sortia al mateix preu i contaminava menys. Aquell dinar va ser com un presagi, alguna cosa no funcionava, algun temor existia, Passats uns mesos sense saber d'ell, cosa que no era infreqüent, em va telefonar des de un centre sanitari de Girona. La veu trista, apagada, la conversa curta, era el comiat. El trist comiat que va comportar la pèrdua de una gran persona i un gran amic que va morir com havia desitjat, i perdoneu ho digui amb

llengua no catalana, però em sembla sona millor, "*murió con las botas puestas*".

Dr. Amich Gali, benvolgut Joan, quant trobis a Deu per les altures del cosmos, lliure del temps i de l'espai, recorda-li, tu que sempre has tingut una memòria extraordinària, que ens doni a tots un cop de ma, una empenyeta per arribar a la fi amb tranquil·litat, sense neguits, com tu, però amb una mica més de calma i que al mateix temps faci que tots recordem el teu exemple de treball i dedicació professional.

Gracies

ALBERT SAN GABRIEL

Pel M.I.

Francesc Monné i Orga

Infància, primers anys d'estudiant

Albert San Gabriel i Closas, va néixer al Carrer Ricard del Poble Sec de Barcelona, un 28 d'agost de 1933, fill de Julio San Gabriel Núñez, un suboficial de cavalleria que va canviar la carrera militar per la d'administrador en l'ajuntament de Barcelona, i Consuelo Closas Mensa que cosia colls i punys. Va conèixer a la seva esposa Lucre sent encara un adolescent en una societat vegetariana a la que el va portar la seva cosina Victòria. Influenciat per la societat, Albert es va fer vegetarià i va compartir amb altres membres el seu amor per la ciència. Equipat amb un microscopi de butxaca, ell els va ensenyar l'aspecte que tenien les ales de mosca, el pol·len de les flors o la amilasa i la amilopectina de la patata.

Albert va iniciar la seva formació tècnica en la mestria industrial de l'escola del Treball de Barcelona a la que va entrar amb nou anys. Al 1950, amb l'ajuda del seu pare, va començar a treballar com a aprenent en l'escorxador municipal de Barcelona. Julio el va instigar per que l'ajuntament de Barcelona oferís beques per a cursos de formació als aprenents de matarife que estiguessin més preparats, l'única oportunitat d'Albert per entrar a la universitat. Però li va costar molt. Tenia que matar vedells i xais amb les tècniques d'eutanàsia que s'aplicaven en aquells moments. Era un jove idealista, vegetarià, sensible i no es va sentir a gust treballant de matarife. El seu pare el va pressionar per a que no abandonés i es concentrés en l'últim objectiu, estudiar a la universitat. Amb la intenció d'aconseguir la beca el més aviat possible va estudiar els 7 anys de batxillerat en només dos anys al mateix temps que treballava. Va aconseguir el primer lloc d'aprenent d'escorxador per dos anys consecutius i, un cop va obtenir el batxillerat, va accedir a la beca de l'ajuntament

de Barcelona per estudiar la carrera de Veterinària a Saragossa. La beca consistia en el pagament de la matrícula d'universitat a més dels llibres i el sou d'un aprenent de matarife, que sent molt reduït, el va obligar a subsistir amb estretor a Saragossa. La seva mare Consuelo el va ajudar enviant-li diners de tant en tant. Durant els mesos d'estiu, quan s'interrompien les classes a la universitat, Albert tenia que tornar a reincorporar-se al seu lloc de matarife, excepte en els dos últims anys, de 1957 al 1959, en els que va realitzar les milícies universitàries de cavalleria a la província de Zamora, al Monte de la Reina on va començar a destacar la seva capacitat de comandament.

Albert va viure amb por constant a perdre la beca de l'ajuntament durant els anys que va durar la carrera de 1953 a 1959, que només ho va saber resoldre estudiant. Va treure 23 matricules d'honor, 3 excel·lents, 2 notables i un aprovat, per lo que li van donar el Premi Extraordinari de Llicenciatura, Premi Nacional Fi de Carrera, i Premi del Governador Civil de Saragossa.

Formació Tècnica i Veterinària a l'empresa privada

Al finalitzar la carrera, va ser professor Adjunt Intern de Bioquímica i Fisiologia General i Especial a la Facultat de Veterinària de la Universitat de Saragossa, curs 1959-60. després d'exercir uns mesos en aquesta plaça, va contreure matrimoni amb Lucrecia Alcolea Gea al gener de 1960 amb qui havia mantingut un festeig de 9 anys, cinc dels quals van transcorre a distància entre Saragossa, on ell estudiava, i Barcelona, on Lucrecia vivia amb la seva mare i el seu germà. Lucrecia i Alberto es van mudar a Reus on Albert va començar a treballar com a Director Tècnic en Granja Vila, S.A. al 1961. just en aquest moment, va obtenir una beca Fulbright per estudiar virologia animal, però va renunciar a ella pel contracte de treball. Des de Granja Vila, es va dedicar a formar-se en temes de producció avícola i porcina. Va realitzar estances d'estudis a Bèlgica, Anglaterra i EE.UU on va aprendre tècniques de laboratori de patologia (escola

de veterinària de la Universitat de Cornell N.Y. Laboratori Regional del Departament d'Agricultura de East Lansing, Michigan, Laboratori de Diagnòstics Patològics de Gainesville, Georgia, L&M Laboratoris, Berlin, Delaware, y laboratoris Privats de les empreses Honegger Farms, Led-Breast Farms, Babcock Farms i DeKalb Farms a Illinois, Arkansas i Ithaca).

La seva primera filla Consuelo, va néixer el 22 de novembre de 1962 i Albert va obtenir el grau de doctor en Veterinària al 1967 amb excel·lent com laude presentant la tesi titulada "*ASpergillus fumigatus en la patologia aviar*" això va passar un any després de néixer la segona nena, Ana. Gràcies un altre cop al suport dels seus pares i esposa, ja que l'empresa privada comportava certa inseguretat laboral, es va dedicar a preparar oposicions. Després d'un intens procés de preparació al mateix temps que treballava, va ingressar finalment com a funcionari de carrera en el Cos Nacional Veterinari al 1968. va ser el primer de la promoció 22.

Carrera des de l'Administració a Madrid, Fira de Barcelona

Traslladant-se de nou, aquesta vegada a Madrid, de 1968 a 1972 va desenvolupar funcions de tècnic de control del rendiment i tecnologia Industrial del servei de Fisiozootècnia del patronat de biologia animal del Ministeri d'agricultura, i va ser cap de la Secció d'Avicultura i Porcinocultura a la direcció General de Producció Agrària. També va participar com a professor ajudant de classes pràctiques en la càtedra de Zootècnia de la Facultat de Veterinària de la Universitat Complutense de Madrid entre els cursos 1968-69, 1969-70 i 1970-71. Al desembre de 1972 va ocupar el càrrec de director Tècnic de Coordinació i programes (rang de Subdirector General) de l'Institut Nacional d'investigacions Agràries (I.N.I.A.). La National Science Foundation de EE.UU. va convidar a una comissió espanyola de la que va formar part per posar en marxa el programa de cooperació d'investigació agrària dintre del Conveni de l'Amistat i Cooperació entre Estats Units i Espanya. Sota aquesta comissió va mantenir relacions amb el Re-

search Institute de Nova York i BIRF (Banco Mundial) a Washington D.C. (1973). També va ser membre de les Missions d'Estudi per a la investigació en producció animal a Irlanda (1974). Aquest mateix any, co-presidir la sessió de coccidiosis al VI Congrés Mundial d'Avicultura Científica que es va celebrar a Nova Orleans.

Va ser nomenat pel Sr. Ministre de la Presidència, a proposta del d'agricultura, vocal Representant del Ministeri d'agricultura de la Comissió Assessora d'investigació Científica i Tècnica. Va actuar com a President de les Comissions Gestores de Plans Concertats d'investigació en Semillas Fitó, Cultivadors de Semillas Seleccionadas, S.A. (CUSESA), Semillas Agrícolas, Jamones Gerona, S.A., Industrias Cárnicas GAR, S.A., Ingeniería Química Tarragona, Metalquímica S.A. i proteína, S.A. i Sociedad Anònima DAMM. El Ministeri de Planificació del Desenvolupament el va fer membre del grup de treball "*Investigació pel Desenvolupament Tecnològic*" en la ponència de Investigación Científica y Técnica del IV Plan Nacional de Desarrollo al maig de 1974. En el curs acadèmic 1974-75 i una altra vegada al 1975-76, va ser professor de Producción Avícola de la Càtedra de Zootecnia II de la Facultat de Veterinària de la Universitat Complutense de Madrid. Escollit President de la branca espanyola de l'associació Mundial d'Avicultura Científica (WPSA) al 1974, entra en contacte amb la Fira de Barcelona per celebrar el XIII certamen científic i al XIV Asamblea General Anual.

Com Albert viu a Madrid, el vicepresident Monné i el Secretari Castelló actuen prop de la Fira. Sorgeix la proposta ferial d'acompanyar el congrés amb la celebració d'una exposició annexa dedicada a la avicultura i producció animal. Neix EXPOAVIGA com una exposició associada al XIII Symposium de la WPSA que va tenir lloc del 2 al 5 de desembre de 1975 amb un èxit rotund. Això determina l'acord de celebrar un certamen cada dos anys a la Fira de Barcelona junt amb Expoaviga. Al 1976 es concreta l'acord entre WPSA i Fira i Albert és escollit president del Saló Professional i Internacional de la Producció Avícola-Rama-

dera que es conserva amb l'anagrama de "Expoaviga". Al 1975, el va convidar l'Institut d'Investigació Agrària irlandès, Ans Foras Taluntais i va intervenir en la Missió de Preparació del II Conveni de Crèdit amb el Banc Mundial (BIRF). Al setembre de 1976, va ser nomenat Director dels Serveis Tècnics Ramaders del Fons d'ordenació i Regulació de Produccions i Preus Agraris (FORPA) del Ministeri d'agricultura. Aquest càrrec, que tenia rang de Subdirector General, el va ocupar fins 1979. aquest és un període conflictiu en el que es té que afrontar amb les campanyes de regulació dels sectors làctic, carn de porcí, vacu i el sector avícola ocupant-se també dels Stocks de la regulació de la llet, mantega, oví i carn de pollastre.

Com a Director tècnic, Albert tenia al seu càrrec tres jefatures de servei corresponents als sectors avícoles, producció de llet i derivats, i el sector de la carn.

Al setembre de 1977, va néixer la seva tercera filla, Rosa, i es celebra el Saló Internacional de Tècnica Avícola-Ramadera del 29 de novembre al 2 de desembre amb un gran èxit. Es tripliquen el número d'expositors i visitants de 1975. Això va consolidar la nova fira de Barcelona, l'única a Espanya dedicada a lo que Albert sempre va dir "*ramaderia tecnificada*". Ell ho va porta, amb tal obsessió que va convèncer als organitzadors de que la tècnica i la biotecnologia eren el futur de la ramaderia per no caure en un "*mercat ordinari de bestiar*". La idea bàsica de convertir el Saló en un centre de coneixements per propiciar la celebració de quasi tots els certàmens i congressos del sector ramader, va ser una de les seves aportacions més importants. El nou Saló de la Fira de Barcelona incorpora a més de l'avícola, els sectors porcí i cunícula i des de 1976 Albert va presidir el Saló Internacional de la tècnica Avícola i Ramadera "Expoaviga" per als certàmens 1977, 1979, 1981, 1983 i 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1998, 2002, 13 edicions durant més de 25 anys.

Trasllat a Barcelona

Després de 10 anys a Madrid, Albert decideix donar un canvi a la seva experiència adminis-

trativa per bolcar-se en temes més tècnics i científics dins de la investigació agrària que és el que a ell realment li agradava. Demana la transferència al Laboratori de Sanitat i Producció Animal, depenent de la Subdirecció General de Sanitat Animal, Ministeri d'agricultura, Pesca i Alimentació, el qual dirigeix fins acabar la seva carrera. Sota aquest càrrec, va ser escollit com a representant de la Subdirecció General de Sanitat Animal a la Comissió que es va crear per establir el Pla Nacional del control de salmonel·la. El seu laboratori va ser designat com a Laboratori Nacional de referència de Pesta Porcina Clàssica (PPC) per a la Comunitat Econòmica Europea (CEE), participant en els reunions anuals de la Comunitat sobre la PPC i per a la preparació d'una Directiva de la CEE sobre el comerç d'embrions.

Al gener de 1984, va impartir dos cursos a la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, un en histopatologia (que va presenciar la seva filla Ana com estudiant de veterinària en aquell moment) i un altre de bioquímica clínica veterinària. L'any 1985 va ser designat per concurs, professor agregat de Zootècnia a l'Escola Superior d'enginyeria Tècnica Agrícola. Sempre va gaudir de l'ensenyament i disposava d'un extens material gràfic del que encara existeix una col·lecció important. Va participar en la Comissió d'experts de la PPC presidida pel Dr. B. Lless de l'Institut de Virologia, Escola de Veterinària de Hanover. També va ser ponent en la sessió de Patologia aviar en la 55 Sessió General de l'Oficina Internacional de Epizoòties junt als Drs. Meulemans de Bèlgica i Lancaster de Canadà a Paris, maig 1987.

Com a part de l'aportació d'Albert a la Fira de Barcelona, van néixer altres manifestacions ferials com la del Sector d'animals de companyia al 1991, amb el saló SIZOO, la mostra internacional d'animals, i PROGALTER, saló internacional de la Tecnologia per a la producció Ramadera Alternativa en 1995. Els Congressos internacionals als que es va sumar EXPOAVIGA varen ser, II Congrés Mundial de Cunicultura, abril 1980, Congrés de la IPVS al juliol de 1986, VIII Conferència europea

d'avicultura 1990, IV Confrontació europea de la raça Frisona, 1993, entre d'altres.

Albert va seguir vinculat a la Fira de Barcelona fins l'any 2003, moment en el qual va abandonar el seu càrrec per passar a ser President Emèrit d'Expoaviga.

La seva forma incansable de treballar, el seu prestigi intatxable i l'alta professionalitat també varen ser constants en el tracte amb la seva família a la que va defensar d'una forma quasi obsessiva. Si alguna cosa el va caracteritzar va ser la seva ètica i l'estricta autocrítica que va mantenir al llarg de la seva vida. Com va fer el seu primer pare amb ell i amb la intenció d'assegurar el futur i el benestar de les seves filles, doncs sabia per experiència que les dones haurien d'esforçar-se més per a ser respectades professionalment, ens va aconsellar i instigar a tot moment en el progrés de les nostres carreres, Consuelo va estudiar farmàcia a la Universitat de Barcelona, Ph.D. en immunologia per la Universitat Estatal de Pensilvania, Ana va estudiar veterinària a la Universitat Autònoma de Barcelona, especialitzant-se en nutrició a la Universitat Estatal de Pensilvania, actualment treballa com a cap de projecte i investigadora a l'empresa alimentària Ajinomoto, Tokio, i Rosa és advocada per la Universitat de Barcelona, recentment ingressada a l'escola Judicial del Consejo General del Poder Judicial.

A principis dels 90, atacat per una infecció crònica del endocardi, va tenir que ser intervingut per rebre un transplantament de vàlvula a cor obert. Amb el mateix esperit amb el que va afrontar la seva trajectòria professional va abordar la seva malaltia amb la que va conviure fins el dia de la seva subita mort, més de 15 anys després d'aquesta cirurgia, quan la vida mitjana d'aquestes vàlvules és de deu anys. La constant dependència a la medicació i les insuficiències cardíaques el van limitar però no impedir seguir amb tasques d'organització en les que va seguir treballant fins el moment del seu decés. Com a professional, com a pare, com a espòs, és profundament enyorat i en nosaltres el seu record es manté fort per la important herència que ens ha deixat, la seva lluita constant i sincera.

Ho hem viscut amb amistat, emotivitat, i orgull. Tots aquests sentiments varem experimentar el passat 8 de juny durant els actes d'homenatge en els quals es va obsequiar a un personatge ja històric, i ja centenari, de la professió mèdica a Catalunya: el Dr. Moisès Broggi, junt amb la seva dona, Angelina Trias.

La Consellera de Justícia enalteix la figura del

M.I. DR. MOISÉS BROGGI

Acadèmic fundador de la ACVC al complir

CENT ANYS

La **Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya**, va programar un dia-homenatge a l'Alt Empordà per a companys veterinaris i familiars dels homenatjats en el qual es va unir el component lúdic i cultural, al familiar. Varem seguir unes visites a l'església de Sant Joan, d'estil romànic primitiu, a Palau-saverdera, també la sala de plens del Ajuntament, que exhibeix retrats de tots els alcaldes que ha tingut el municipi, i a l'eguassada Senillosa, on els visitants van poder contemplar bellíssims exemplars d'egües i sementals de pura raça espanyola; no va faltar el dinar en un restaurant de renom de Vilatenim.

Allà esperava als veterinaris la convidada d'honor de l'esdeveniment, la consellera de Justícia, **Montserrat Tura i Camafreita**. La consellera va saludar tots els presents i va parlar personalment amb tots ells. Va parlar de la figura de Moisès Broggi i la responsabilitat que va tenir en l'àmbit de la medicina catalana, va dedicar unes paraules de reconeixement per al Dr. Broggi en diverses ocasions i va fer referència al difícil moment històric i social en el qual va haver d'exercir aquest professional mèdic.

Tampoc no va faltar a l'homenatge el tinent d'alcalde de Palau-Saverdera, Lluís Mont.

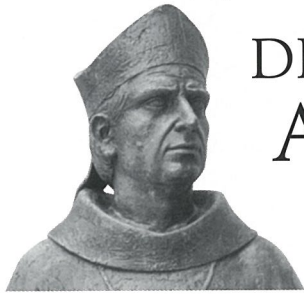
Moisés Broggi

Va neixer a Barcelona el 1908. Llicenciat en Medicina el 1931 per la Universitat de Barcelona. Gran cirurgià de ferides de guerra, Va col·laborar en la dècada dels 30 en la renovació de la Universitat Autònoma de Barcelona. *(hi havien 500 metges a la província, quan avui en son més de 20.000...)*. Va entrar en el Hospital Clínic, fou nomenat Membre, el 1966, de la "Real Acadèmia de Medicina", arribant a ser-ne President el 1985. Li van imposar la Creu de Sant Jordi, de la Generalitat de Catalunya, i la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona. Es Membre fundador de la "**Associació Internacional de Metges contra la Guerra Nuclear**" que va rebre el **Premi Nobel l'any 1985**. A l'any 1990 va formar part del grup fundador de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya, ampliant la anterior de Barcelona, i des de llavors és part de la mateixa, de forma molt activa, ocupant una de les dos plaçes d'Acadèmics númeraris dedicades a metges. El dia 10 de setembre va rebre la **Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya, màxim guardor**, otorgat per primer cop com a reconeixement per la tasca realitzada a Catalunya, per un metge.

Reconegut tant pels seus treballs com metge-cirurgià, com pel seu interès envers la cultura i el humanisme. Gran escriptor, ha publicat amb molt bon èxit, el llibre autobiogràfic "Memòria d'un cirurgià" a l'any 2001 (amb 93 anys..) amb les seves vivències de 1908 a 1945. I un segon llibre " Anys de plenitud. Memòries d'un cirurgià" amb la vida ciutadana i mèdica del 1945 fins avui.

F. Puchal, A. Trías, M. Broggi, M. Tura, J. Llupià

MIL·LENARI DEL NOMENAMENT DEL BENEDICTÍ OLIBA COM ABAT DE RIPOLL I CUIXÀ

(1008-2008)

M.I. Dr. Josep Llupià i Mas

Acadèmic Numerari, president de l'ACVC

L'abat Oliba era besnét d'en Guifré el Pelós, va néixer a Besalú l'any 971. Del 998 al 1003 va esser compte de Ripoll i Berga. En el 1008 es nomenat abat de Ripoll i Cuixà. Bisbe de Vic el 1018. Entre 1025 i 1035 fundà el monestir de Montserrat. Des del Scriptorium del monestir de Ripoll es va traduir al llatí els manuscrits àrabs i grecs expandint cultura religiosa, coneixement científic sobretot en matemàtica i astronomia. Es considera que Ripoll tenia una de les grans biblioteques cristianes del seu temps. Morí a Sant Miquel de Cuixà el 1046. Va ser impulsor de les assemblees de Pau i Treva. La misèria i la cobdícia del home es causa de violència i la violència l'únic que genera son danys. Davant de les rauxes feudals que afeblien la població, Oliba va imposar la paraula com eina d'enteniment. Va ser un dels iniciadors de les futures corts catalanes.

Consciència, Coneixement i Espiritualitat

Consciència

Fa uns 150.000 ó 200.000 anys sorgeix al sud-est d'Àfrica l'Homo sapiens (Hs) fruit d'una evolució. Aquest Hs s'expandeix per tot el mon fins arribar a l'actualitat, en que som aproximadament uns 6.600 milions d'éssers humans.

Els atributs de l'Hs estan escrits en el seu ADN. Les peculiaritats que el distingeixen vers altres espècies vivents és la seva destresa amb diversos materials, el llenguatge, la seva capacitat de generar art i tenir sentiments de misteri. Tot i que altres homínids han desenvolupat un grau de consciència i són capaços de reconèixer el seu jo, l'Hs és l'ésser amb més capacitat per perfeccionar-se i millorar-se. És el que ha imposat el seu domini en el planeta terra.

Coneixement

Fa mes de 10.000 anys a les valls de Mesopotàmia i del Nil i en les illes i contorns del mediterrà es comencen a domesticar els animals i conrear

les plantes. Es en aquests llocs on es va desenvolupar l'escriptura, uns 3.000 - 5.000 anys aC i va néixer el monoteisme amb Akhenaton o Moisés 1.300 aC. Molts mites passen a ser comprensibles per la raó.

Recordem que Aristarc de Samos, III segles aC, ja va explicar que la terra donava voltes sobre ella mateixa i al voltant del sol i en la mateixa època Eratostenes va calcular la distància de la circumferència de la terra. Tot això es deia 1.700 anys abans que Galileu tingués problemes amb la Cúria Romana i que Magallanes es proposés, per primera vegada, donar la volta al món.

Un exemple que considerem interessant és que un Faraó d'Egipte (1.500 aC) un Cèsar de Roma (20 dC) i l'emperador Napoleó (1.800 dC) tenien com a velocitat màxima de transport la dels seus cavalls. El progrés industrial comença el segle XVIII i fem una gran explosió de coneixements científics i tècnics en el segle XX. Aquesta gran transformació de la nostre civilització ha comportat confort i una esperança de vida més llarga. La felicitat seria un altre tema.

L'Hs està ubicat en el planeta terra, que és l'únic planeta del sistema solar habitable en condicions normals pel nostre sistema vital. L'estel més proper al sol està a 4,25 anys llum. A la nostra galàxia (via Làctia) es calcula que hi ha uns dos-cents mil milions d'estels. El telescopi Corot-Exo-1b sembla que ha detectat un planeta en condicions semblants a la terra que està a trenta anys llum. Els cúmuls galàctics estan separats per milions d'anys llum els uns dels altres, l'espai de l'univers és un buit esquitxat aquí i allà per la matèria de les galàxies i els estels. L'Hs segueix estudiant i intentant ampliar tots els coneixements. Tot és possible o no.

Espiritualitat

Quan Einstein iguala l'energia amb la matèria ($E=mc^2$), i aquesta igualtat pot anar en les dues direccions, està integrant ma-

tèria, vida i pensament. Aquest pensament el podríem enllaçar amb el del seu admirat Spinoza quant escriu que Déu, l'univers i la natura es un tot. De una forma més poètica ens ho explica Theillard quant afirma que la matèria tendeix a la espiritualitat. Molts homes reconeixen que la vida i el seu esperit han estat donats gratuïtament i no renuncien a créixer cap l'infinit. Consideren que l'esperit els fa plenament humans

D'Hs no creients segons l'atlas de Le Monde Diplomatic hi ha uns 1.000 milions. No es troben moltes diferències històriques entre responsables polítics creients o no creients. Podem trobar exemples de tota mena amb decisions encertades o no encertades. El que si creiem es que l'home ha d'aprendre el camí de millorar-se individual i col·lectivament.

Heliopolis, Hermopolis, Menfis i Tebas son las quatre ciutats de l'antic Egipte considerades sagrades. A fora de les seves muralles era el caos i la dispersió, el extramurs de la nostra època medieval. França en la primera república (llibertat, igualtat i fraternitat) fa consciència col·lectiva del seu esperit i del seu sagrat territori. Aquesta consciència es fonamenta en la tolerància, participació cívica, pluralisme, redistribució de la riquesa, justícia social i protecció del medi ambient. Sens dubte es del tot lloable. Avui dia tot el món sap que el materialisme com a finalitat és d'una pobresa intel·lectual deplorable. L'espiritualitat esta per damunt dels valors materials. Cal dons continuar en aquest procés de perfeccionament i créixer en aquests valors. Es fa necessari una consciència col·lectiva que entengui que tot el planeta terra es un territori sagrat i totes les persones que conviuen i habiten en aquest món s'han d'educar per millorar la seva condició humana. Si no es fa per tots els homes és molt probable que les condicions de convivència siguin penoses. L'esforç ha d'ésser assolir-ho i que tot home pugui viure plenament la seva realitat humana. Si ho fem, la humanitat rebrà una llum que ens omplirà d'alegria.

Es un plaer, i un gran honor, que hagi pogut escriure, en nom de la Acadèmia, una semblança, o retrat, del rei Jaume I el conqueridor. Serà una humil pinzellada!!.

Celebrem en aquest any 2008, el vuit-centè aniversari del seu naixement. Aprofito els seus fets. per relacionar-los amb la nostra llengua, ja que els idiomes son el principal factor que vehicula les comunicacions, i son el millor testimoni de la identitat cultural, de cada nació.

Per tant, tot està relacionat amb uns dels objectius de la nostra Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya, tant en la "Comunicació", com en la "Identitat Cultural".

RETRAT DEL REI JAUME I EL CONQUERIDOR

Configurador del Domini Lingüístic Català

(En recordança als 800 anys del seu naixement)

M.I. Jaume Camps i Rabadà

Numerari i Vocal de la Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya

i Vocal de la Associació Catalana de Història de la Veterinària.

L'infant i la seva educació

Jaume I va néixer a Montpeller, el febrer de 1208, ara fa 800 anys. Zona dels comtes catalans de la Occitània. *(Que, a l'altra banda dels Pirineus, era més gran que la suma de el Aragó i Catalunya actuals. I per sobre teníem la Aquitània anglesa, una punta dels francs de Borgonya, i part del Imperi Germànic).*

La mare de Jaume, Maria de Montpeller, sola i separant-se del rei Pere II el catòlic, va criar-lo els primers dos anys. Hi havia un clima familiar poc adient, pels problemes entre els pares. I, apart, la situació era de inici de guerra, ja que els Croats decidiren la "conquesta" del Llenguadoc, amb el sanguinari Simó de Montfort, comte normand, com cap de la croada. A més, amb l'ajuda de la Santa Inquisició, tots anaren contra els càtars, si bé autèntics cristians, però foren declarats herètics, per la teocràcia Papal de Inocenci III, amb el suport del regne i rei franc.

El comte Ramón VI de Tolosa, i els Càtars van creure que el nostre rei Pere el catòlic els defensaria, com va fer. *(Un rei dit el catòlic lluitant contra els croats!!!. Sembla que no tots eren bons).* Però tot va acabar, amb la pèrdua de la batalla de Muret el 1213, i amb la vida del rei. Moment en que el Infant Jaume tenia sols cinc anys. Els

francs exterminaren els Càtars, molt violentament, i s'apropriaren de Occitània, que fou el principal objectiu del de Montfort.

La infància de Jaume I no va ser gens suau. El van "segrestar" dos anys a Carcassona, ordenat pel comte Simó de Montfort, com a penyora, encara que en realitat fou el "botxi" del seu pare. L'excusa va ser per donar-li la educació pertanyent, ja que, feia temps, havia concertat casori del petit Jaume amb una seva filla, però el Sant Pare ordenà al comte que fossin els cavallers del Temple qui tinguessin cura de l'educació del Infant. Als set anys el dugueren al castell de Montsó (*límit entre parla catalana i aragonesa*) per rebre la educació reial que li corresponia. Junt amb un seu cosí, el futur comte de Barcelona en Ramon Berenguer V.

L'educació que va rebre dels Templers era més religiosa y militar, d'esperit cavalleresc, que literària, i gens sobre ciència. Sobre tot del mestre del Temple, l'osonenc Guillem de Mont-Rodón, amb castell "domus" entre Tona i Taradell, que tanmateix havia lluitat a Muret al costat del rei Pere. En la formació religiosa de l'Infant destacava, en especial, la providència, que va influir en moltes decisions de Jaume, un cop ja rei. Les seves cites sobre "designis divins" son comunes en els texts que va deixar. Jaume I era de fe solida i ingènua, però sense supersticions ni beateria. En el "Llibre dels feits" diu: "E quan venc que nós haguèm l'església, sempre manam-hi fer altar de nostra dona sancta Maria, car en totes les viles, que grans fossen, que Déus nos havia donades a guanyar de sarraïns, haviem edificada església de nostra dona sancta Maria".

Sobre el seu físic

El cronista Bernat Desclot, còpia el 1282 una descripció del rei Jaume I, feta el 1230, de quan tenia uns 22 anys. Diu així: "... en Jacme d'Aragó fo lo pus bell hom del món.....major que altre

hom un pam.....ulls vairs, e bells cabells rossos, e grans espatlles..." (sic). Era per tant alt, forçut, bell, i ben format. Tal com va demostrar ja als 18 anys, al lluitar cos a cos contra el bregat Pere Antonés, a qui va guanyar sobradament, i com es va comprovar per les mides de les seves restes momificades, del seu sepulcre a Poblet, al ser revisades el 1835.

Fortalesa que venia del seu pare, alt de quasi dos metres, i el ser ros deuria venir del seu quart avi, el Cap de Estopes. El rei Jaume I era, per tant, persona sana i treballada, com pocs reis de l'època. Les cròniques no més citen dues vegades de que patís alguna malaltia, i de poca importància. "...e nós no havem estat malaute, e ara som en juliol, e, si ens prenha calor, havem paor que ens pejoràs la malaltia", i una altra que diu: "...llavors haviem mal als ulls, e no els podíem obrir menys d'aigua calda". Sembla clar que descriuen una indisposició digestiva típica d'estiu, i una conjuntivitis.

El rei, com el seu pare, va ser "homen de femnes". El van casar jove, a 13 anys, i va tenir altres dos casoris, i apart, es coneix mitja dotzena d'amistancaments...Inclús a seixanta sis anys mantenia a Sibil·la de Saga...Segurament forçat, al inici, per la seva seca i malhumorada muller, Elionor de Castella. I, lo mateix per Violant de Hungria. Pot ser que l'afició a la cacera, també li vingués pel desig allunyar-se de les situacions familiars. Inclús sortia de caça, durant la guerra de conquesta a València: "...Sí que nostra caça, entre senglars, e grues e perdius, vivíem en nostra casa, de carn, vint cavallers, menys dels altres oficials que hi eren..."

Va viure 68 anys, molt per la norma en aquells temps. La darrera malaltia ja era més greu, al estar afectat per la derrota de Llutxent, estant a Alzira. La malaltia agreujada pel cansament, calor, i el disgust, va durar poc més de un mes, però ja decidí que el portessin a València,

Jaume I en pintura de Gonçal Peris s. XV Museu Nacional d'Art de Catalunya

on va morir el 26 de Juliol de 1276. Fou enterrat, junt altres comtes i reis catalans al Reial Monestir de Poblet, (Tarragona). On avui encara hi reposa

Sobre els seus valors

Tots els cronistes assenyalen que una de les seves característiques morals era el ser molt fidel a la paraula donada. Arriba a recomanar consells al seu gendre Alfons X "el savi", així: "*Lo primer consell fo que, pus sa paraula hagués promesa a negú, que en totes guises la'ls complís...*".

Estava, a la vegada, excepcionalment preocupat per l'atenció que rebien tots els sotmesos, i els cronistes citen que era molt misericordiós: "*que recordem amb misericòrdia fins i tot quan estem irats...*". Ho confirma el nombre de lleis donades, molt populars, i avançades per l'època.

El rei Jaume I fou un gran cap militar, amb un coneixement innat sobre l'estratègia, i el com decidir la urgent tàctica. Demostrades principalment en la reconquesta valenciana (que durà des de l'edat de 22 anys fins als 37...). A part tenia dues qualitats bàsiques, la tenacitat i l'habilitat negociadora. Totes les seves decisions van ser copiades en futures guerres a tot Europa.

Com aspectes negatius, pocs, es diu que era desmesurat al comentar vanitosament les seves qualitats, i que, a pesar de la fama de negociador, algunes vegades es deixà portar per la ira. Com quan va fer executar a un espia del seu propi gendre, a Xàtiva, junt amb els disset sarraïns que el varen ajudar. O quan va fer tallar la llengua al Bisbe de Girona, en Berenguer de Castellbisbal, per revelar al Papa secrets de Estat (o confessats...). La ira sol acompanyar l'emotivitat. Era "*patidor de mena*", i segons ens comenta ell mateix, estava nits sense dormir i suant, davant dels molts problemes o dubtes que tenia.

Com resum es pot assegurar que la seva

Reliquiari, realitzat per Joaquim Cabot, que guarda un rull de cabells del rei Jaume I (*recollits per Rafael Patxot el 1835*) i que es porta penjat en la senyera del Orfeó Català

vida, i fets, han deixat una empremta inesborrable en la nostra Història, i la deuríem conèixer millor, i recordar-la. Com avui, al commemorar les vuit centúries de la seva naixença. Molt important ani-versari, també, per ser el moment del inici de la generalització de la llengua catalana.

Domini lingüístic català

La Marca Hispànica del Imperi de Carlemany va crear

els comtats catalans, encara vassalls de França. Pel any 786 quan els gironins cederen la direcció de la Marca a Carlemany ja parlaven una llengua pròpia. Fins a Jaume I els catalans foren anomenats com francs, tant pels àrabs com pels castellans, quan ja tenien com llengua pròpia, i autòctona, el romanç, derivat del llatí, que s'havia format durant segles, i que es parlava al nord-est de la gran província Tarraconense, que ocupava més de la meitat de la península ibèrica. A més la Galia del sud era, aleshores, més desenvolupada que la del nord. Durant el període del regne visigot de Tolosa, hi va haver nexes de llengua i cultura amb l'altre cantó dels Pirineus. W. von Wartburg assenjala que aquest va ser el moment de augmentar la diferència amb el romanç castellà, que, més tard, s'hi incrementà per l'influència del àrab.

En Murray Bookchin catalanista novaiorquès escriu (1977): "*...Catalunya ...més aviat havia format part de la poderosa i avançada civilització de Langue d'oc...la llengua catalana està emparentada amb la provençal, no amb la castellana, malgrat que ambdues siguin llengües llatines. La croada contra els albigesos va destrossar aquest acolorit món, però deixà intactes moltes de les seves arrels culturals...*"

Des de el segle X ja els catalans hagueren de defensar-se de les ràtzies dels sarraïns, tot sols. Ja hi havia independència de França de fet, però no de dret. Al reviscolar la Cristiandat occidental, amb el fet de les Santes

Croades, a la península sorgeix, també, el desig de fer la nostre Reconquesta, buscant la destrucció violenta dels "musulmans" de la Península Ibèrica.

El pare del rei Jaume I va participar activament en la Reconquesta de Castella, (Batalla "Navas de Tolosa"), però altres fets van endarrerir la Catalano-Aragonesa. El avi Alfons el cast, i el pare Pere el catòlic, van estar a punt de crear un regne que hagués ocupat tota la conca del Ebre i la del Garona, però al acceptar, el rei Pere, la petició de defensar els albigesos, o càtars, va fer que no pogués aconseguir el gran regne, i que es retardés el inici de la Reconquesta seguint el llevant de la península Ibèrica.

El fet de que el rei Alfons el batallador, de Castella, intentés la conquesta de Saragossa al morir el seu rei, va alarmar als aragonesos, que, per defensar-se millor, s'uniren als catalans. Els comtes de Barcelona ja acostumats, des de les accions del abat Oliba, a la coexistència sobirana entre ells, implantaren una fórmula nova que es la "Unió amb Autonomia". Sistema que va ser bona solució pel futur, tant pels governs de Mallorca, i de Valencia, com pels Estats de Itàlia pertanyents a la Corona d'Aragó. I fins i tot ho es per avui dia!

A pesar de la religiositat del rei Jaume I, per la desfeta a ferro i foc, de Occitània, i, en especial, per la mort del seu pare, es negà altivament a ser un vassall de la santa Seu. Des de els deu anys!. Tan jove no va poder fer front al rei de França, Lluís VIII, ni al Sant Pare...*(ni va fundar la Ordre de la Mercè, com diu la llegenda...)*. Per això va ser el moment de pensar en l'expansió cap el sud. La Reconquesta!!

Amb disset anys, el 1225 s'entrenà amb Peníscola, sense èxit. Però al següent any inicià el atac a Terol, i fa fer fugir el rei Abú Zaid cap a Valencia, ja que, tropes castellanes incomplint els tractats de Tudién (1151) i Caçola (1179), varen atacar zones de Murcia, a Asp, i el mateix Abú Zaid, al perdre, va oferir vassallatge al rei castellà Ferran III el sant. Després de veure la reacció de Jaume I, i que guanyés les batalles, Abú Zaid

va canviar el vassallatge al rei castellà, pel del rei Jaume I. A partir d'aquest moment ja per sempre més.

Per altre banda, els pirates sarraïns, des de Mallorca, molestaven les rutes marítimes, moment important del inici de la competència entre Venècia, Gènova, i Barcelona, per dominar la Mediterrània. Així va iniciar-se l'expedició cap a Mallorca, salpant 150 naus des de Salou, el setembre de 1229. En el Llibre dels Feits diu: "*Tota la mar semblava blanca, de ses veles*". La conquesta de les Illes sembla que no va interessar a la burgesia aragonesa.

La campanya militar va durar no més 60 dies per fer caure La Ciutat. La ocupació de la illa, i del repartiment de terres, i establiment dels nous treballadors, va durar dos anys. Eivissa va claudicar el 1235. Per estimular el canvi de sarraïns per catalans, Jaume I, va instaurar la "Carta de Franquesa", semblant al dret romà. Des de un principi "Mallorques" (Les Balears) les va organitzar com un regne quasi independent, o autònom, encara que sense Corts pròpies. Degut a

Les Corts Catalanes reunides l'any 1225 a Tortosa, sota la presidència de Jaume I, van proclamar les "*Constitucions de Pau i Treva*", per garantir la llibertat i seguretat dels ciutadans, i foren base per a les "*Constitucions Generals de Catalunya*" (Portada llibre diu: > *Constitucio pacis >jacobum regè*).

que la gran repoblació va ser per part de gent de la costa de Catalunya vella, el català balear s'assembla més a alguns girs de la variant actual del català, a la costa gironina.

Pel 1233, Jaume I amb 25 anys, molt content per la conquesta de la Ciutat de Mallorca, va decidir la Reconquesta de València. Havia escoltat a dos cavallers que deien era: *"La mellor terra e la plus bella del món"*. Així que va decidir iniciar-la més aviat. Van conquerir Borriana el 1233, i a partir d'aquí, els sarraïns iniciaren l'abandonament de les terres. Van anar-se repoblant les contrades, amb gent procedents de la part més a prop, com era la Catalunya nova, i el sud del Aragó. Per això la semblança de la llengua, amb els girs tortosins i lleidatans, dels valencians. El propi Jaume I adoptà el títol de rei de València, per confirmar l'ocupació en permanència.

Des de la batalla del Puig, que fou la decisiva, es quan es considera complerta la conquesta de València. Era el any 1238. Poc després, per calmar els desitjos dels senyors feudals va crear els *"Furs de València"*, seguint el dret romà. Pel 1266 Jaume I inicià el repoblament de Murcia, amb la seva pròpia tropa. *"De mantinent retem la ciutat de Múrcia a don Alfonso García...E sobre açò, poblam-hi bé deu milia hòmens d'armes de nostra terra... ells romanguésin aquí..."*. Molts cognoms de Múrcia son catalans, com: Campoy, Capmany, Cerdan, Palao, Puche, Pujalte, Rabaza, etc, i molts topònims, com: Cabo Roig, Cabo Negrete, Calblanque, Calnegre, Isla Grossa, Portman, etc..! sense agafar-ne la possessió!

Recordem, però, sobre la llengua, que el rei Jaume I va néixer en zona catalana, fou format en llengua catalana per un vigatà, (el cor de Catalunya...), morí a València estan en guerra, i fou, per últim, enterrat a Catalunya. A la Nova.

Pel Testament de Jaume I, va deixar al seu fill en Pere, Catalunya, Aragó i València, i, a en Jaume, el Rosselló, la Cerdanya, Montpeller i les illes de Mallorca i Eivissa, amb dret sobre Menorca. Testament que va ser un greu error, de cara al futur. Va crear una diferenciació entre totes les terres de parla

catalana, i inclús, originà fortes lluites entre els dos germans.

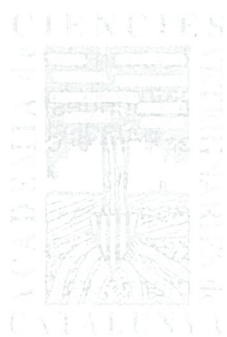
De totes maneres, la conquesta, per les armes, de Mallorca per Pere el cerimoniós, va tornar Mallorca al costat de Catalunya i Aragó. Aquí va passar un fet semàntic, ja que a Catalunya, els *"Comtes"* d'anys, plens de orgull, encara que mostraven obediència al de Barcelona, com el seu cap, no varen acceptar el oferiment d'anomenar-se com *"Regne"*, i, en canvi, en les regions recent conquistades, de Mallorca i de València, llüiren amb gran estima aquest títol...

Tomba reial de Jaume I, a la església del Monestir de Santa Maria de Poblet, i seves restes, que foren salvades de la profanació, durant la revolta de 1835, pel humil rector mossèn Antoni Sauret, que va guardar-les a la església vella de l'Espluga de Francolí.

Altres consideracions, sobre el impuls del idioma, van anar passant al llarg del temps, però la nostra llengua catalana, amb les conegudes variants, continua viva. Encara que convindria que no s'intenti la disgregació lingüística, per raons polítiques de partits. Es una herència del gran rei Jaume I, que va ser comuna, i es qui va impulsar-la a totes les terres conquistades, que formen, avui, el domini lingüístic català.

Per fer aquest escrit s'han consultat diverses enciclopedies i llibres de història i els escrits i conferències sobre Jaume I i el català, de: Josep M. Ainaud Lasarte; Murray Bookchin; Lluís Carulla i Canals (en una seva nadala); Miquel Coll i Alentorn; Agustí Duran i Sanpere; Marqués de Lozoya, Francesc de B. Moll; Martí de Riquer; Manuel Sanchís i Guarner; i amb lectura de parts del "Llibre de Feits".

MEMÒRIA

ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE CATALUNYA

CURS 2007-2008

SESSIONS DE L'ACADÈMIA

- Acte d'obertura del curs acadèmic 2007-2008

El 5 de novembre de 2007 a càrrec del Molt Il.lustre **Sr. Miquel Roca i Junyent** amb la lliçó inaugural sobre "*La economia catalana del segle XXI: perspectives de futur*". La presentació va ser a càrrec del Molt Il.lustre **Dr. Josep Llupià i Mas**.

- Jornada sobre Aliments funcionals i salut

El dia 4 de desembre de 2007 va tenir lloc a Tarragona, la Jornada organitzada conjuntament per la Associació Catalana de Ciències de la Alimentació y la Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya amb la col·laboració del Col·legi de Veterinaris de Tarragona, el Parc Tecnològic del Camp, la Universitat Rovira Virgili i l'IRTA

- Sessió In memoriam dels **Dres. Joan Amich i Albert San Gabriel**

El 7 d'abril de 2008 a càrrec dels Molt Il.lustres Acadèmics **Pere Costa i Batllori i Francesc Monné i Orga** que glossaren les figures del Acadèmics finats

- Homenatge al Molt Il.lustre **Dr. Moisès Broggi i Vallés**

El 8 de juny de 2008 va tenir lloc una trobada a l'Alt Empordà per retre Homenatge al **Dr. Broggi** (*Premi Nacional de Cultura*) amb motiu del seu centenari.

- Cloenda del Curs 2007-2008

El 18 de juny de 2008 pel M.I. **Sr. Jaume Alsina I Calvet**, amb un discurs sobre "*Grup alimentari Guissona. Una pinzellada des del seu inici*". La presentació va ser a càrrec del Molt Il.lustre **Dr. Francesc Puchal i Mas**.

REUNIONS ACADÈMIQUES

- Junta de Govern, *el 30 de gener de 2008*
- Assamblea General Ordinària, *el 18 de febrer de 2008*
- Assamblea General Extraordinària, *el 18 de febrer de 2008*
- Junta de Govern, *el 9 d'abril de 2008*
- Junta de Govern, *el 15 de maig de 2008*
- Junta de Govern, *el 13 d'octubre de 2008*

ACORDS

- **Junta de Govern el 30 de gener de 2008**
 - Proposta de candidats a Acadèmics Numeraris
(*Art. 9 dels estatuts*)
 - Proposta de nous Acadèmics corresponents
 - Proposta Homenatge **Dr. M. Broggi**

- **Assamblea General Ordinària el 18 de febrer de 2008**
Nomenament Acadèmics Corresponents estrangers dels Dres.
Miguel Angel Jacinto Márquez Ruiz de Mèxic i **Carles Vila**,
Universitat d'Uppsala.

- **Assamblea General Extraordinària el 18 de febrer de 2008**
Nomenament com Acadèmic Numerari Electe a favor del Sr.
Josep Aymerich i Baqués

- **Junta de Govern 9 d'abril de 2008**
Proposta modificació Article 2. Elecció de nous Acadèmics Numeraris

- **Junta de Govern 15 de maig de 2008**
Post-posar l'Assamblea general ordinària i extraordinària per l'elecció de nous Acadèmics Numeraris.

ACTIVITATS ACADÈMIQUES

- Concessió de la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya, al **Dr. Moisès Broggi i Vallés**. Acadèmic Numerari de l' ACVC.
10 de Setembre de 2008

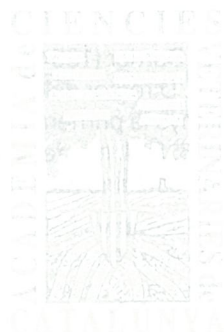
**PARTICIPACIO DE L'ACADÈMIA
EN ACTIVITATS CULTURALS I INSTITUCIONALS**

- Dinar- Homenatge al Dr. Moisès Broggi. *18 d'Abril de 2008*
- Acta de Cloenda del curs del Consell Interacadèmic.
Maig 2008

Barcelona, 30 d'octubre de 2008

Prof. Dra. M. Angels Calvo Torras

Secretaria de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya

ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE CATALUNYA

Antecedents Històrics

Segimón Malats i Codina (1746?- Santa Eugènia de Berga- 1826 Madrid).- Mariscal Major, fundà la primera escola de veterinària espanyola, a Madrid (1793)

Ja en 1855 es creà a Barcelona la "*Acadèmia Medico Veterinària Barcelonesa*" que era una delegació de la existent. La Junta fou:

President

PRESIDENT DE LA JUNTA DE MADRID

Vice President

DARDER FELIU, JERONI

Secretari

VIÑAS MARTI, MIQUEL

Tresorer

PRESTA CORBERA, JOSEP

Comptador

MASIP, ANTONI

Arxiver

MARIMÓN, JOAN A.

Josep Presta i Corbera (1822-88).- Des de 1876, primer Acadèmic Numerari de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona.

Josep Robert i Serrat (1832 Povoleda -1920 Saragossa).- Fou el primer catedràtic català de veterinària (Anatomia) a Còrdova, Lleó i Saragossa (1866). Publicà la cèlebre Anatomia Descriptiva en 1867 (3 edicions). En 1901, Director de l'Escola.

Joan Arderius i Banjol (Figueres 1841-1923).- Participà molt activament en el 1er Congrés Espanyol de Veterinària (1883 Madrid) i en els posteriors. Fou el primer a Espanya que implantà les vacunacions (1882). Fundà diversos diaris.

Francesc Darder i Llimona (Barcelona 1851-1918).- Subdelegat de Sanitat. Destacat naturalista i taxidermista. Fundador i primer Director del Parc Zoològic de Barcelona (1892-1918). Donà i fundà el museu Darder a Banyoles. Moltes publicacions d'animals zoològics.

Ramon Turró i Darder (1854 Malgrat-1926 Barcelona). Bacteriòleg immunòleg i Filòsof. Director del Laboratori Municipal de Barcelona (1905-26). Creà a Catalunya la primera Escola de bacteriologia per a metges i veterinaris en 1906. Se li han fet vuit biografies, la darrera l'any 1997. Fou un dels científics catalans més destacats del primer quart del segle xx.

Josep Mas i Alemany (1868 Pla de Cabra -1939 Barcelona).- Acadèmic numerari de la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona (1927). Director de l'Escorxador de Barcelona (1929) i Degà del Cos de Veterinària Mu-

nicipal de Barcelona. Destacà en Salut Pública (molts treballs en nombrosos congressos). Pere Rossell i Vilá (1882 Olot -Barcelona 1933).- Catedràtic de l'Escola d'Agricultura de Barcelona (1916) i Director de la Mateixa. Destacat Zootecnista. En 1917 Director dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat Catalana i organitzà nombrosos concursos ramaders. Director del Parc Zoològic de Barcelona (1918-1933).

Joaquim Gratacós i Massanella (Banyoles 1893-1963).- Veterinari del Cos Municipal de Barcelona. Tècnic de l'Institut Ravetllat Plà, seguí la línia de Ravetllat (tuberculosi). Acadèmic de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona (1932). Vice-President del Col·legi de Veterinaris de Catalunya (1934- 1939). Després veterinari de Banyoles.

Josep Vidal i Munné (Piera 1896- 1958).- Bacteriòleg. Cap d'investigació veterinària del Laboratori Municipal de Barcelona (1927). Cap de veterinària en l'Institut Provincial d'Higiene de Barcelona. En 1931, cridat a Madrid de Director de l'Institut de Biologia Animal, professor de l'Escola de Veterinària i Vocal del «Consell Pecuari». En 1933 torna voluntàriament a Barcelona, recuperant els seus càrrecs. En 1934, President del Col·legi de Veterinaris de Catalunya. En 1941, Director Tècnic dels Laboratoris LETI i Lederle-Reunidos i continua.

En 1900 es fundà el Col·legi de Veterinaris de Barcelona, el de Tarragona en 1904, en 1906 els de Girona i Lleida. Tots ells desenvoluparen activitats Tècniques.

El Col·legi de Barcelona es va caracteritzar en la seva trajectòria la constant convocatòria de cursos acadèmics, cercles de conferències i premis científics.

En 1953 es creà el «Seminari de Ciències Veterinàries de Barcelona», amb Josep G. Sanz Royo de President.

En 1956, en el Col·legi de Barcelona (amb Sèculi Brillas de president) les 4 Seccions Científiques passaren a ser 6.

ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE BARCELONA

En 1960, després de nombroses reunions es fusionaren el Seminari i el Col·legi de Veterinaris de Barcelona, formant-se l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Barcelona, amb un

president (SALVADOR RIERA PLANAGUMÀ), un Vice-president (el President del Col·legi de Barcelona), Secretari General, Tresorer, Bibliotecari i 10 Seccions Tècniques. Vegem el seu historial resumit:

1960

President

RIERA I PLANAGUMÀ, SALVADOR

Secretari General

CONCELLÓN MARTÍNEZ, ANTONI i LÁZARO PORTA, ÀNGEL

1971

President

PUCHAL I MAS, FRANCESC

Secretari General

LÁZARO PORTA, ÀNGEL

1974

President

COSTA I BATLLORI, PERE

Secretari General

GOMIS COLL, J. i ROCA TORRAS, J.

1978

President

CAROL I FOIX, AGUSTÍ

Secretari General

CASTELL CASTELL, RAMON

1980

President

SÉCULI I BRILLAS, JOSEP

Secretari General

CASTELL I CASTELL, RAMON

1986

President

LUERA I CARBÓ, MIQUEL

Secretari General

PRATS I ESTEVE, ANTONI

ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE CATALUNYA

Durant la Presidència del Dr. Luera, es va aprovar l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya i els actuals Estatuts, es publicaren en el DOGC de 28/9/90 i 14/8/91.

Amb 50 Acadèmics: 42 veterinaris, 2 metges, 1 farmacèutic, 1 biòleg, 1 advocat, 1 enginyer agrònom i 2 opcionals.

Finalitats de l'Acadèmia

Els fins principals de l'Acadèmia són l'estudi i la investigació de les ciències veterinàries; estimular-ne el foment i desenvolupament a Catalunya; L'assessorament de la Generalitat i altres organismes públics i privats en matèries pròpies dels seus respectius objectius. Igualment, promoure l'establiment i desenvolupament de relacions científiques i culturals amb altres organismes afins, tant nacionals com estrangers. L'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya estarà vinculada al Consell de Col·legis de Veterinaris de Catalunya com a alt organisme professional.

1993

President

LÓPEZ I ROS, JOSEP

Secretaria General

RIGAU I MAS, TERESA

Nº Seccions: 20

1996

President

LLUPIÀ I MAS, JOSEP

Secretari General

RIGAU I MAS, TERESA i

JAUME CAMPS I RABADÀ

Nº Seccions: 20

Junta Actual (2008)

President

LLUPIÀ I MAS, JOSEP

Vice-presidents

MONNÉ I ORGA, FRANCESC (Barcelona)

TORRENT I MOLLEVÍ, MATEU (Lleida)

BRUFAU I DE BARBERÀ, JOAQUIM (Tarragona)

PLANA I DURÁN, JOAN (Girona)

Secretària General

CALVO I TORRAS, M. ÀNGELS

Vicesecretari

BECH I BORRAS, JAUME

Tresorer

RIGAU I MAS, TERESA

Bibliotecari

ROCA I TORRAS, JAUME

Vocal 1º

ROYO I LAFUENTE, FERRAN

Vocal 2º

CAMPS I RABADÀ, JAUME

Presidents d'Honor

RIERA I PLANAGUMÀ, SALVADOR (1899-1970)

SÉCULI I BRILLAS, JOSEP (1917-1998)

CAROL I FOIX, AGUSTÍ (1923-1996)

PUCHAL I MAS, FRANCESC

Acadèmics d'Honor

AGENJO I CECILIA, CÉSAR (1909 -1998)

CORDERO DEL CAMPILLO, MIQUEL

C. DOHERTY, PETER. *Premi Nobel 1996*

LÓPEZ LORENZO, PASCUAL

MAYOR ZARAGOZA, FREDERIC

Acadèmics Numeraris

Nº

AGUIRRE I MARTÍ, JOSEP

1

Parasitologia

ANGULO ASENSIO, EDUARDO

3

Producció animal

BAUCELLS I RIBAS, JOAQUIM

4

Producció bovina

BECH I BORRAS, JAUME

50

Biòleg

BORRELL I VALLS, JAUME

6

Micologia i farmacologia

BROGGI I VALLES, MOISES

7

Metge cirurgia

BRUFAU I DE BARBERÀ, JOAQUIM

8

Nutrició animal

CAJA I LÓPEZ, GERARDO

27

Producció animal

CALVO I TORRAS, Mª ÀNGELS

48

Microbiologia

CAMPS I RABADÀ, JAUME

10

Cunicultura i Nutrició animal

CODINA PUIGGRÓS, AGUSTI

28

Neurologia

COLOMER I CAPDAYGUA, RAMÓN

13

Animals de companyia

CONCELLÓN MARTÍNEZ, ANTONIO

11

Salut Pública

CORBELLA I CORBELLA, JACINT

49

Metge. Toxicologia

COSTA BATLLORI, PERE

14

Nutrició remugants

DE BENITO LANGA, JAVIER	15	ROCA I TORRAS, JAUME	36
<i>Salut pública veterinària</i>		<i>Historia Veterinària</i>	
FARRÀS I GUASCH, IGNASI	16	ROYO I LAFUENTE, FERRAN	37
<i>Animals companyia i oftalmologia</i>		<i>Animals de companyia</i>	
FERRER I CAUBET, LLUÍS	17	SÉCULI I PALACIOS, FRANCESC	40
<i>Histopatologia i Dermatologia</i>		<i>Sanitat animal</i>	
FLORIT I CORDERO, FRANCESC	18	SOLA I PAIRÓ, JOAN	42
<i>Animals companyia</i>		<i>Producció porcina</i>	
GOMÀ I ROSICH, JOSEP	19	SOLDEVILLA I FELIU, ARTUR	41
<i>Producció animal</i>		<i>Producció animal</i>	
GOÑALONS I SINTES, EDUARD	20	TARRAGÓ I COLOMINES, JOSEP	43
<i>Farmacèutic i Fisiologia animal</i>		<i>Producció animal</i>	
GRAS FORN, ESTEVE	21	TARRAGÓ I RIVEROLA, ALEXANDRE	44
<i>Producció porquina</i>		<i>Animals companyia - Traumatologia</i>	
LÁZARO I PORTA, ANGEL	26	TORRENT I MOLLEVÍ, MATEU	45
<i>Farmacologia</i>		<i>Producció animal</i>	
LLEONART I ROCA FRANCESC	23	Acadèmics no Residents a Catalunya	
<i>Farmacologia</i>		<i>(Art. 14 dels Estatuts)</i>	
LLUPIÀ I MAS, JOSEP	25	SAN ROMÁN ASCASO, FIDEL	38
<i>Farmacologia</i>		<i>Cirurgia</i>	
MANTECA I VILANOVA, XAVIER	24	ITURBE PARDOS, TEODORO	22
<i>Etologia</i>		<i>Avicultura</i>	
MASCORT I BOIXEDA, JOAN	29	Acadèmics Electes	
<i>Animals de companyia</i>		AYMERICH BAQUÉS, JOSEP	
MONNÉ I ORGA, FRANCESC	30	Acadèmics Corresponents	
<i>Avicultura</i>		URUSHADZE, TENGIZ	
MORA I VENTURA, TERESA	9	MÁRQUEZ RUIZ, MIGUEL ÀNGEL	
<i>Bromatologia</i>		VILÀ, CARLES	
MONREAL I BOSCH, LLUÍS	47	Relació d'Acadèmics Finats	
<i>Èquids</i>		RIERA I PLANAGUMÀ, SALVADOR (26-09-70)	
NOGAREDA I GIFRE, JOAN	35	CAMACHO ARIÑO, LUÍS (20-12-95)	
<i>Bacteriologia i virologia</i>		LÓPEZ I ROS, JOSEP (19-03-96)	
PLANA I DURÁN, JOAN	31	LUERA I CARBÓ, MIQUEL (09-06-96)	
<i>Bacteriologia i Virologia</i>		CAROL I FOIX, AGUSTÍ (24-11-96)	
PRATS I ESTEVE, ANTONI	32	AGENJO CECILIA, CESAR (03-02-98)	
<i>Animals companyia i Reproducció</i>		SÉCULI I BRILLAS, JOSEP (11-03-98)	
PUCHAL I MAS, FRANCESC	33	CODINA I RIBÓ, RAFAEL (23-08-98)	
<i>Nutrició monogàstrics</i>		ROCA I CIFUENTES, ENRIC (02-01-99)	
PUMAROLA I BATLLE, MARTI	12	VIÑAS BORRELL, LLUIS (27-05-04)	
<i>Histopatologia i Historia Veterinària</i>		AMICH I GALÍ, JOAN (05-08-07)	
RIGAU I MAS, TERESA	34	SANT GABRIEL I CLOSAS, ALBERT (25-08-07)	
<i>Reproducció animal</i>			
ROCA I JUNYENT, MIQUEL	5		
<i>Advocat</i>			

CONSELL INTERACADÈMIC DE CATALUNYA

En el 2001, s'ha publicat el Decret del "Consell Interacadèmic de Catalunya"
dins del Departament de Justícia (DOGC nº 3513).

Relació d'acadèmies

*Reial Acadèmia de Bones Lletres
de Barcelona*
(1729)
President
PERE MOLAS I RIBALTA

Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona
(1764)
President
RAFAEL FOGUET I AMBRÓS

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya
(1770)
President
JACINT CORBELLA I CORBELLA

*Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts
de Sant Jordi*
(1775)
President
JORDI BONET I ARMENGOL

*Acadèmia de Jurisprudència i Legislació
de Catalunya*
(1777)
President
ROBERT FOLLIA I CAMPS

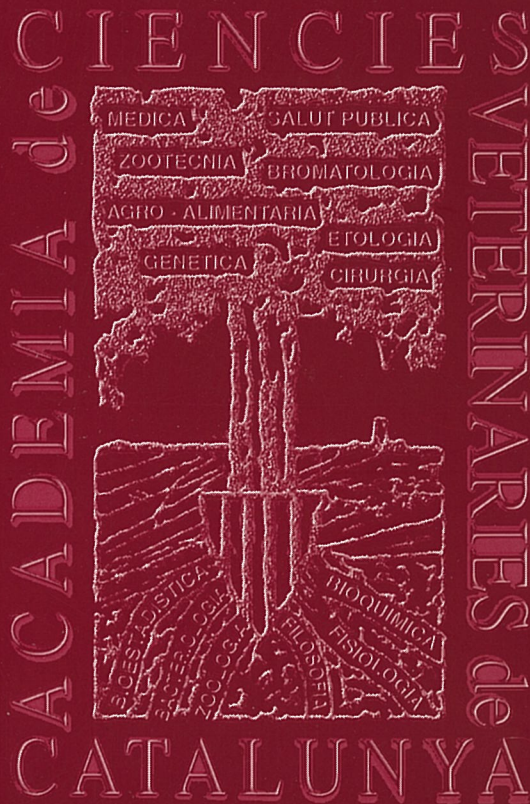
Institut d'Estudis Catalans
(1907)
President
SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN

Reial Acadèmia de Doctors
(1919)
President
JOSEP CASAJUANA I GIBERT

*Reial Acadèmia de Ciències
Econòmiques i Financeres*
(1940)
President
JAUME GIL I ALUJA

*Reial Acadèmia de Farmàcia
de Catalunya*
(1956)
President
MIQUEL YLLA-CATALÀ I GENÍS

*Acadèmia de Ciències Veterinàries
de Catalunya*
(1960)
President
JOSEP LLUPIÀ I MAS

ACADÈMIA DE CIÈNCIES VETERINÀRIES DE CATALUNYA

Avgda. República Argentina, 25 · Tél. 932 112 466 ext. 32 - 932 121 208 · 08023 Barcelona
www.covb.es/acvc · acvc@covb.es